

KÁRPÁTI LAPOK

A turistaság, a honismeret és a természetvédelem terjesztésére

Kiadja a Magyarországi Kárpát Egyesület

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

Postacím: 1053 Budapest, Reáltanoda utca 9. III. em.10.

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@t-online.hu

A PKE vándorserlege MKE hargitai téli találkozója

**Túrabezámolóok:
A téli Fogarasi-havasok meghódítása
Dél-Görgény sítúra
Felvidéki napló
Túra a Vaskapu-szorosban 1.rész**

A vándorserleg

Köszönetnyilvánítás

A Pestkörnyéki Kárpát Egyesületben 2007-óta, évről évre egy valaki (vagy egy turista társaság), aki az egyesület berkein belül valami emlékezetes nagy tünat teljesített, kimagaslót alkotott, vagy az idők árján önzetlenül toltta egyre feljebb és feljebb az egyesület szekerét, a PKE decemberi évzáró közgyűlésén a nagy plénum előtt különleges elismerésben, a Pestkörnyéki Kárpát Egyesület Vándorserlegének át-vételében részesülhet. Egy évig otthonát díszítheti a Horváth Márti titkárunk, lelkes turista társunk által alapított Pestkörnyéki Kárpát Egyesület Vándorserlege.

Eddigi díjazottak, akiknek nevei a serleg márványtalapzatának táblácskájába vésődtek:

2007. El Camino Hölgycsapat

2007. június 26-tól augusztus 2-ig egy hétfős PKE-s női csapat, Reszegey Ágnes szervezésében és vezetésével, kb. 800 kilométert teljesített a Szent Jakab-út, közismertebb nevén: az El Camino zarándokúton. A csapattársak névsora: Reszegey Ágnes, Kósa Katalin, Kósa Zsuzsanna, Madarász Erzsébet, Nagy Viktória, Ormai Gabriella, Pócsa Anci és Vargó Margó.

2008. Mérai Róbert túravezető

Mérai Róbert hosszú évek óta, alaposan felkészülve, rendszeresen vezet túrákat a PKE tagjainak. Túravezetés terén, megbízható jobb keze Vámos László elnökünknek.

2009. A Kaukázus túra résztvevői

Vámos Laci a PKE elnöke, lélegzetelállító fejlődési ívet álmódott és valósított meg az egyesületben. Ennek egyik nagyszabású vállalkozása volt a PKE 2009-es Kaukázus túrája. Magyar vonatkozásban, arányait tekintve: 15 főből, 14-en jutottak fel az 5642 m magas nyugati csúcsra, a legsikeresebb Elbrusz-mászást hajtották végre a túra résztvevői.

2010. Domokos Attila

Amikor össznépi vetítést nézek valamelyik túra élménybeszámolóján, minőségben, toronymagasan kitűnnek Attila képei. Amikor nagy, több napos PKE túrán Attila is részt vesz, a segítő kezek között az övé a legelső. A Vándorserleget 2010-ben a Kárpátok Bércein Vándorút speciális, kőbe ragasztható keményfém bélyegzőinek elkészítéséért kapta.

2011. Vámos László

Távolról ugyan, de csodálattal figyelem a Kárpát Egyesület Eger, azon belül Köves Gyula elnök bükk-i kulcsosház felújító-építő munkáját. Sorra nyílnak meg a házak a turisták előtt. Csodálattal figyelem Vámos László munkáját is. A PKE elnöke nem csak egyesületi közösséget épít, de nagyszabású nemzetközi túraútvonalat is a Kárpátok Bércein. Méltó vezetők a Magyarországi Kárpát Egyesület nagynevű elődei nyomdokain.

Vámos László 2011-ben közfelkiáltásra kapta meg a PKE Vándorserleget.

2012. Szilágyi Anita, Juhász Gábor

2012-ben nagy lendületet vett a Kárpátok Bércein Vándorút kiépítése. A PKE tagsága változó létszámmal, öt hetet dolgozott az úton. Szilágyi Anita és Juhász Gábor tagtársunk mind az öt szakasz munkái-

El Camino Hölgycsapat Santiagóban: (balról-jobbra)

Madarász Erzsébet, Reszegey Ágnes, Ondrisek Gabriella, Kósa Katalin, Nagy Viktória, Pócsa Anna, Gáforné Varga Margit, Kósa Zsuzsanna

ből kivette részét. A Vándorszerleg kuratóriuma, ezen munkájukért adományozta nekik a PKE Vándorszerleget. Juhász Gábor 2013. április 17-én „világgá ment”. Ha nem is világgá, de alaposan felkészülve, nagyon kevés pénzzel, kerékpárral Törökországba, oda-vissza a legkeletibb csücskéig.

2014. Mályi József

Kisiskolás koromban, egy gyerektáborban két hetet üdülhettem a vasi dombvidéken, Mikosdpusztán. Délelőtt tanítás volt, délutánonként valamilyen hasznos szabadfoglalkozással töltöttük az időt, serte-pereltünk a kastély körüli parkban, vagy favágásnál segítkeztünk, de leginkább a közeli erdőben kirándulgattunk. Egy idősebb tanár bácsi felügyelt ránk. A kivágott fák karvastagságú ágait vékonyan úgy szeletelte fel, mint a szalámit, szépen, ovális formára. Falra akasztható dísz tárgyakat készített belőlük. Táborzáráskor a valamiben kiemelkedő teljesítményt

nyújtó diáktársaimnak az ág-szeletekből mikosdpusztai emléktárgyat osztogatott. Igyekezett minél több gyermeket valamiért megjutalmazni, megajándékozni. Volt, aki azért kapott, mert gyorsan ment, volt, aki azért, mert lassan. Én nem mentem se gyorsan, se lassan. Nem is vihettem haza semmi emléket sem, vagy tán mégis? Így utólag nem tudom eldönteni, hogy emlékeimben mi hagyott volna mélyebb nyomot. Az, ha kapok ajándékot vagy, hogy nem kaptam. Ha kaptam volna, a filléres kacatjaim között úgy se őriztem volna sokáig és talán már rég megfeledeztem volna róla és Mikosdpusztáról is. Az, hogy nem kaptam, akkor talán fáj egy ici-picit. A 2007-ben készült felvételek szerint, mások már megfeledeztek a hajdan volt Mikos-kastélyról, gyermeküdülőről – sajnos.

Az idei PKE decemberi közgyűlés, mint mindig, ez is rendben lefolyt. Amit meg kellett hallgatnunk, meghallgattuk, amit meg kellett szavaznunk, megszavaztuk. A PKE Vándorszerlegéről meg is feledeztem.

A Kaukázus túra résztvevői:

Fénya József (Csíkszereda), Szabó Árpád (Zilah), Gáti Attila (PKE), Straub Gyula (PKE), Deák Csaba (PKE), Tőke Dénes (Csíkszereda), László György (Zilah), Vámos László (PKE), Zánki Pil Zsuzsa (Miskolc), Kébel Adám (Miskolc). Első sorban térdelnek: Bölöni Sándor (Csíkszereda), Rácz Krisztián (Nagybánya), Csiki Árpád (Nagybánya), Juhász Gábor (PKE), Mocsári László (Miskolc)

Idén a megszokott kerékvágásban haladt szépen előre a PKE szekere. Nem gondolkodtam azon, hogy vajon kié lehet majd egy évre a megtiszteltetés. Amikor Vámos Laci a zárzó előtt magasba emelte az ereklyét, akkor jutott eszembe, hogy hah! A felmagasztalás még hátra van. Kíváncsian figyeltük kinek neve hangzik majd el? Nagy meglepetésemre, Vámos Laci az én nevemet mondotta ki. Én, idén se voltam nagy vagy kiváló, csak egy évre „tornából felmentve”, a sor végén kullogó.

Vámos Laci a PKE Vándorszerlege kuratóriumának elismerését azzal indokolta, hogy csomagszállítóként segítettem a társaság két nagyobb túráját. Nekem ez a vállalás nem jelentett megterhelést, hiszen a családommal és a barátaimmal lehettem együtt. Mégis nagyon jól esett, hogy rám esett a választás. Azzal, hogy rám,

vagyis egy szolgálatra esett a választás, egy a közösségért végzett ici-pici szolgálat lett elismerve.

Sokan vannak a Kárpát egyesületekben, akik önzetlenül nagyon-nagyon sokat dolgoznak, adakoznak a közösségünkért. Öröm számomra, hogy a PKE berkeiben nem csak a sportteljesítmény vevődik észre, hanem a szolgálat is. Ezzel az írással buzdítani kívánom a PKE tagságát az egymásra figyelésre, a többi Kárpát egyesületet pedig arra, hogy ők is létesítsenek egy-egy hasonló Vándorszerleget. Olyan jó azt évente valakinek adni és, esetleg egy évre megkaparintani!

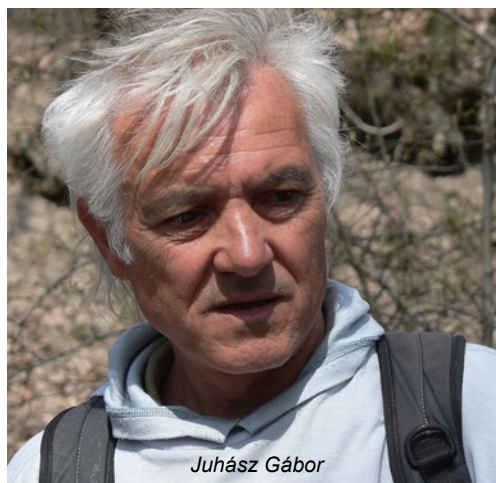
Tisztelt PKE tagsága, kedves barátaim!

Még egyszer nagyon köszönöm, a kitüntetett figyelmességeteket.

Tisztelettel: Mályi József

Szja 1 %

Kérünk benneteket, hogy személyi jövedelemadótok 1%-ával egyesületünket támogassátok! Adószámok: **Magyarországi Kárpát Egyesület (MKE): 18036345-1-41.**
Kárpát Egyesület, Eger (KEE): 18584202-1-10. Pestkörnyci Kárpát Egyesület (PKE): 18690651-1-13.

Juhász Gábor

Vámos László

Domokos Attila

Mérai Róbert

Szilágyi Anita

Mályi József

Jaj, de magas ez a Taxi!

Amikor a busz nem jött, a „sibusz” vezetője felcsapott szakácsnak, és a gödörből kiszólt a lyuk.

Az utolsó épületes mondatért Királyrétről három kilométernyi aszfaltot tapostunk, és másik három kilométeren át caplattunk fölfelé a csomagjainkkal. A vonattal sínen voltunk, de a netes menetrendben szereplő királyréti busz Kismaroson nem szerepelt, a következő pedig csak Szokolyáig járt, így a kivonatot választottuk. Mivel időre rendeltük a „sibuszt”, túravezetőnk felhívta az egyetlen általa ismert királyréti számot, hogy értesítsék a késérről a ránk várakozó sofőrt. No, őt nem találták meg, cserébe kaptunk még néhány telefonszámot. Végeredmény: Királyréten már mindenki tudta, hogy jövünk, kivéve az egy héttel korábban megrendelt sibusz vezetőjét. Ő pedig éppen kondérnyi ebédet főzött Hideghegyen, így nem tudott lejönni értünk, mint ez az utolsó telefonból kiderült. Felajánlották volna az erdészeti terepjárót, de azt épp szerelték: valakik hoztak volna hozzá alkatrészt, mások benzint, sőt délutánra még egy sofőr is előkerült volna, így ezt az opciót ejtettük. Végül a Királyréti fogadóban hagytuk a málhánk legnagyobb és legkényelmetlenebb darabjait, amit késő délután utánunk hoztak, és kicsit megkönnyebbedve megindultunk Tax felé.

Mivel a 6 éves Márknak még így is nagy volt a zsákja, ezért az erdészeti aszfaltúton még lestoppol-tunk egy arra járó autót, és megkértük, hogy Irénkét, Márkot és Kriszt, mint férferőt vigye föl Taxig. Az autóba került még vagy 6 kilo krumpli, hagyma és 4 kilo kenyér is, így az ifjúság többi része gyorsabbra tudta fogni a tempót.

A gyalogos szekciót a taxi réten egy nagy lármás csapat fogadta, alig fedeztük föl a tömegben Irénkét egy halom krumpli közepette. A népes társaság egyik fele a Hideghegyről érkező másik felüket várta, közben kollektív beszélgetéssel ütötte el az idejét és a csendet. A csivitelés kíséretében Márk felfedezte a hintát, az ifjúság pedig a környéket, és kipróbálták a házban fellelt sportszereket. Irénke ezalatt végelát-

A csapat a Rakodónál

hatatlan türelemmel pucolta a krumplit-hagymát a bográcsos vacsihoz. Túravezetőnk szívesen segítene volna, de néhány vírus ebben hatékonyan megakadályozta, így a fertőzés elkerülése végett távol tartotta magát az ételektől.

Miután elhangzott a fenti csapatfásztó mondat, a lármás társaság végre meglelte a másik felét és útra kelt. Ezután megférfiásodott fiaink fagyűjtésben és tűzgyűjtásban, nagylányaink pedig a paprikás krumpli előkészületeiben jeleskedtek.

Újabb akadállyal kellett szembenéznünk, mikor már megfőtt a krumpli a bográcsban, de a többi hozzávaló még lent tanyázott a királyréti vendéglőben. Szerencsére a sibusz vezetője időközben megfőzte a kondérnyi ételt, így egy fordulóval az utolsó pillanatban fölhozta.

Ezután a vacsorával, tűz körül üldögéléssel, a különböző állatok neszeinek hallgatásával, és Mariann duzzadt bokájának kezelgetésével telt az este. Éjjel még egy nyúl és néhány erdei pocok is meglátogatta a házat, majd ifjaink bőszt kártyacsatával ringatták álomba magukat. Túravezetőnk elalvás előtt még kénytelen volt kitelepíteni az egyik pockot, mivel az a fém szemetesbe esve éppen éjfél után kezdett egy fenomenális dobszóllóba.

Reggel Mariann duzzadt bokája kissé gondolkodóba ejtette a társaságot, ezért úgy döntöttünk, hogy csak a házgondnok, Attila megékezése után hódítjuk meg a Magas-Börzsönyt, hogy Mariann ne maradjon egyedül, ha mi nekiszaladunk a hegynek. Így két ifjú legényünk, Krisz és Ádám elébe ment Attilának, hogy segítsen a ház ellátásához szükséges csomagok felcipelésében, amíg a többiek úti elemózsiát készítettek.

Végül Mariann is beadta a derekát (bokáját), és nekivágtunk a piros jelzésnek. Ezek után Krisszel szinte végig ő ment az élen, alig győztük követni őket. A Rakodónál országos kékre váltottunk, és az összes sziklánál és odvas fánál megpihentünk. Felszerelésünk közé betört az okostelefon, és mindjárt fenékre is lehetett esni tőle. No, nem geoládát vagy térerőt kerestünk vele (az nem volt), csak Krisz kamerázta Mariannt, ahogy éppen letáncol egy lejtőn. A kamerára figyelve ő ugyan nadrágféken ért le a lejtőn, dehát mindent a felvételért! Márk az Égés-tetőnél sziklamászásban jeleskedett, Irénke és túravezetőnk pedig odvas fákat fotózott. Így elszórakoztattuk magunkat a hosszú emelkedőn, végül felértünk Csóványosra, hogy ott csak az elkerített épülő kilátót és egy óriási munkagépet lássunk. Vigaszul hatalmas tábla hirdette a kilátó látványtervét, és aki nem hitt a szemének, annak oda is írták: „Őn tapasztalhatta, hogy elkezdődött a Csóványosi torony kilátóvá alakítása” – tapasztaltuk. Kivárni nem volt időnk, de egy „birodalmi lépegető” azóta is fásultan áll ott két lábon a kilátót lesve. Ha már kilátni nem tudtunk, meguzonnáztunk, felfedeztünk az újpesti természetjárók emlékművét, rengeteg turistajelzést, és a kéken elindultunk Nagy-Hideg-hegy felé. Mivel már ismert úton jártunk, így jobban elidőztünk: Irénke és Klau megpróbálkozott a Szabó-kövek megmászásával, Klau, Ádám és Tamás kikalandozott a Hangyás-bérc felé, ahol állítólag szép a kilátás, de csak erdőt láttak, így inkább faág-hintázással ütötték el az időt, míg a csapat többi tagja odaért. Irénke és túravezetőnk pedig rendületlenül fotózták a faodvakat. Az utolsó emelkedő teteje már Hideghegyet rejtette, és végre kiláthattunk! A Duna, a teljes Szentendrei-sziget, a Naszály és a Visegrádi-hegység vonulatai köszöntöttek minket. Egy napozó gyíkkal együtt megpihentünk a turistaház teraszán, aztán egy sífelvonót követve „toronyiránt” indultunk Tax felé. Gondoltuk, majd becsatlakozunk a piros jelzésbe. De a magas fűben irányt tévesztettünk, és csak mindenféle kékbé botlot-

tunk, így egy idő után a hideghegyi kocsiutat követtük. Végül az utolsó kanyarban leltünk rá a pirosra, amikor már magunktól is hazataláltunk volna, de legalább meggyőződhattünk arról, hogy jó úton járunk.

A vártnál gyorsabban értünk vissza. A ház előtti „asztalszék” hasra is esett láttunkra, így azt meg kellett szerelni, ha este vacsorázni akartunk rajta. Amíg Attila és Krisz aktivizálta magát az ügy érdekében, a többiek a szalonnasütés előkészületeiben jeleskedtek. Az utolsó pillanatban még a nyársak beszerzése is eszünkbe jutott. Jutalmul késő éjszakáig őrizgettük a tüzet, mindenki annyit evett, amennyi belefért, és az újrászögelt asztal is stabilan kitartott.

A reggeli gyors összepakolás és rendrakás után a verőcei strandot céloztuk meg. Ehhez először le kellett gyalogolni a hegyről, mostmár minden holmival. Volt egy gurulós bőrröndünk is (fölfelé síbusz hozta), de örök életre megtanultuk, hogy az a hegyről lefelé turistaúton bizony nem gurul. A piros jelzést követve megkerültük a Taxi hegyet, és a nyiladékon jutottunk le (aki éppen a bőrröndöt cipelte, az fújtatva és szentséggel) Királyrétre. Itt éppen kisvonatot, Kismaroson pedig rövid várakozással nagy vonatot értünk, így hamar leértünk a verőcei Dunapartra. Bár a cipekedés és a 30 fok fölötti hőmérséklet rendesen megizzasztott mindenkit, és gyorsan átvedlettünk fürdőruhás strandolókká is, végül a folyóban csak Márk mártózott meg. A többiek ebédeltek, napoztak, beszélgettek, és nézték a túlparton magasodó Nagy-Villámot, a strand melletti hét faragott haranglábat vagy a Dunán elhaladó hajókat. Így talált ránk a hazaindulás ideje, minden holmit párosítottunk a gazdjával, és hazavonatoztunk.

Utóirat: figyelmetlenségből a taxi ház konyhai szekrényében hagytuk a maradék kenyerünket, pedig tisztában voltunk vele, hogy romlandó élelmiszer nem maradhat a házban. Ezúton kérünk elnézést, és köszönjük azoknak, akik utánunk kénytelenek voltak kidobni.

Résztevők: Hegedűsné Irénke, Hegedűs Krisztián, Hegedűs Márk, Kiss Tamás, Majer Zsuzsanna, Mayer Mariann, Nagy Ádám, Szűcs Klaudia. Magas-Taxon: Ábrahám Attila.

Majer Zsuzsanna

Bükk kihívás

- *Kellene valami olyan túra, amire sokan eljönnek.*
- *Mire gondolsz?*
- *Valami teljesítményre.*
- *Van. Ott az Eger csillaga.*
- *Az szeptemberben van. De télen is kellene egy.*
- *Van a Tortúra.*
- *Az nem teljesítménytúra és létszám limités. Én valami olyanra gondolok, ami egy kicsit extrém. Ami nincs itt a környékünkön. Pl. egy éjszakai teljesítménytúra.*
- *Ok! Szóljunk a többieknek, ülünk le egy sör mellé és beszéljük meg, mit is lehetne csinálni.*

Valahogy így kezdődött a Kárpát Egyesület, Eger szervezésében tavaly októberben a **Bükk kihívás** tervezése.

Már a dátum kiválasztása is nehéz volt, hiszen a teliholdhoz legközelebbi hétvégét céloztuk meg, és az február első szombatjára esett. Tudtuk, hogy akkor van az évtizedes hagyományra visszatekintő Börzsöny éjszakai, de a bízunk benne, hogy azért 60-70 ember eljön majd hozzánk is.

Aztán szépen lassan, szinte magától kezdtek kialakulni a dolgok. 3 táv, rövid 23 km, közép 32 km, és hosszú 43 km, az útvonalak kijelölése, ellenőrző pontok, stb. Segítőink is maguktól jöttek. Voltak, akik bejárták az utakat, voltak, akik a weboldalt készítették el. Lassan kezdett összeállni egy egésszé. De ekkor jött a nagy dilemma! Miként engedjük útra a versenyzőket? Aztán ez is megoldódott. Ez egy KIHÍVÁS! Nincs berajzolt térkép, nincs GPS track. Idézzük fel a 10-20 évvel ezelőtti teljesítménytúrákat. Mindenki használja a saját Bükk térképét, azon keresse meg az utat.

Aztán elkezdtek beérkezni a nevezések. 50, ez már egész jó. 70, ennyit szerettünk volna. 100, elértük az álomhatárt. 150, hol áll meg!? 175, innentől már senki! Bár ennyi ember egy teljesítménytúrán nem túl sok, de egy első rendezésű, éjszakai pont elég volt.

A verseny napján az időjárás is kegyeibe fogadott miket. Nem fújt a szél, tiszta volt az ég. Igazi téli éjszakai túrára való idő várta a 168 indulónkat!

A Felsőtárkányi Kárpát Túraközpontban nagy volt a sürgésforgás. Délután 4 óra. Regisztráció, startoltatás, közben pedig üstben főtt a vaddisznó gulyás a versenyzőknek. Aztán lassan elfogytak, mindenki elindult. Egy nagylevegő, de már az első futók szinte jöttek is vissza. Szerencsére a gulyás elkészült, forrált bor és tea is várta a visszaérkezőket. Mindenki megkapta a kítűzöt, emléklapot és a pólót. Reggel 7-re ért be az utolsó indulónk. De mindenki visszaért!

Legtöbben úgy búcsúztak: remélem jövőre is megrendezitek, mert jövünk!

Gyertek! Január 23-án várunk Titeket!

A túra számokban:

168 induló, 11 feladó, 157 teljesítő.

Legidősebb 72 éves. Legfiatalabb 9 éves.

Tietze Nándor
Kárpát Egyesület, Eger
Főrendező

Mindenki megkapta a kítűzöt, emléklapot és a pólót

határtalanul!

Határtalan segítség!

A nemzeti összetartozás erősítése a célja a Határtalanul programnak. Ennek keretében az általános iskolák 7.-esei utazhatnak határon túli magyarlakta területekre osztálykirándulásra állami támogatással. A jövő tanévre vonatkozó pályázatok várhatóan még márciusban jelennek meg. Idén mintegy 1,5 milliárd Ft használható fel országos szinten a diákok utazási és szállásköltségeinek finanszírozására.

Mi egriek a kezdetektől nagyon örülünk ennek a programnak, sok hasznát tapasztaljuk! Legutóbb az

egri Kemény Ferenc Sportiskola diákjainak szervezhettünk egy 5 napos székelyföldi kirándulást. A 21 diák és kísérőik ismerkedhettek olyan ősi magyar városokkal mint Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhely. A sóvidéki kirándulás alkalmat adott, hogy ismerkedjenek az ősi erdélyi mesterségekkel. A legmaradandóbb élményt talán a hargitai kirándulásunk nyújtotta, hisz méteres márciusi hó és gyönyörű panoráma fogadott bennünket a Madarasi Hargita csúcán.

A Kárpát Egyesület, Eger szívesen segít a pályázatok megírásában, ajánlunk megbízható szálláshelyet, szolgáltatót. Bizalommal keressétek Köves Gyulát! Elérhetősége: 20/326-4943 vagy kovesy01@t-online.hu

„Határtalanul” csoportunk Gyergyószentmiklóson az Eröss Zsolt emlékmű előtt

A téli Fogarasi-havasok meghódítása

– felejthetetlen élmény a harmadik téli kárpáti kirándulásunkon –

Amikor először tettünk kísérletet a téli Kárpátokkal, a Szárkő felhőbe burkolózott, és csak néhány másodperc-re engedte láttatni a hegység a fehér lepedőbe burkolt csúcsait. Tavaly a Retezatban a második hegyi napunkon délután már oszladozni kezdett a felhőpaplan, hogy aztán teljesen kitisztuljon az ég felettünk, mikor elindultunk lefelé a hegyről. Ha ezt az ívet követjük, akkor jó időt várhattunk 2015. február közepére. Ennek reményében indultunk el Nagyszeben irányába, hogy a Kárpátok leghatalmasabb méreteivel, összefüggő láncolatával rendelkező Fogarasi-havasokat ismerhessük meg télen is.

Nagy várakozással tekintettünk a téli Fogarasi-havasokra. 2011-ben már bejártuk a főgerinc nagy részét, most a nyugati szakasz egy csúcsára, a szintén a főgerincen lévő Skála-csúcsra (Varful Scara 2306 m) igyekeztünk. Második napra a Feleki-katlan bejárását terveztük.

Aki járt már a Fogarasokban, tudhatja, miről beszélék, amikor azt mondom, hogy a Kárpátoknak lehet ismertebb hegysége (Tátra, Retezat), könnyebben megközelíthető (Bucsecs) vagy látványosabb (Királykő) vonulata, de tekintélyt parancsolóbb biztosan nem. Kellő alázattal, de szinte már tükön ülve indultunk el az egykor volt déli határunkhoz. Akkor még mi tízen: Szabó Anna, Vorindán Anna, Beresnyák Gyula, Csányi Miki, Horváth Gyula, Kóródi Dani, Novák Zsolti, Nyikos Andris, Szemkeő Andris és Miklós Gábor nem tudtuk, hogy újra át fogjuk élni majd azt a magával ragadó érzést, ami 2012-ben a Retezat-Godján-Csernai-havasok bejárásánál egyszer már hatalmába kerített minket.

1. nap (2015. február 12.)

Budapest – Arad – Nagyszeben - Felek – Németsztási turistaközpont – Barkács menedékház, avagy az egyik legjobb erdélyi menedékház megismerése

Aki olvassa túraleírásainkat, annak feltűnhet néhány visszatérő motívum. Ilyen például a hajnali indulás a Hősök teréről a Múcsarnok mellől. Ez idén sem alakult másként. A szokásos útvonalon, Nagylaknál léptük át a határt, majd Arad – Lippa – Marosillye (Arad – Lippa – Diemrich; Arad – Lipova – Deva) érintésével kipróbáltuk a Déva – Szászsebes – Nagyszeben (Diemrich – Mühlbach – Hermanstadt; Deva – Sebes – Sibiu) autópályát. Nem utolsó sorban azért is, hogy várható nyári gerincvándorlásunk „alaptáborát” Brassót (Kronstadt, Braşov), milyen gyorsan tudjuk majd elérni.

Nagyapold (Grosspold, Apoldu de Sus) után, a Maros (Mieresch, Mureş) és Hortobágy (Hártibaciu, Harbach) folyók vízválasztójánál pillantottuk meg a Kárpátok fenséges vonulatát. Mint a korona legszebb ékkövei, úgy meredeztek az ég felé, a felszínük vakító fehér mázzal leöntve.

Szebent elhagyva a Samuel von Brukenthal kastélynak is helyet adó Felekre (Freck, Avrig) értünk be. Nem egyszerű megtalálni a Németsztási turistaközpont felé vezető 105F jelzésű műutat. A feleki faluközpont után keletnek kell továbbhaladni, majd az Eroilor utca után jobbra fordulni. Itt már kitétek a táblákat, amely segíti a tájékozódást a havasok irányába.

Feleket elhagyva érdemes megállni az autókkkal. Kicsit kiszállni és megcsodálni a hegységet. Keletre feltűnnek az Árpás-csúcsok – ezek rejtik magukban a Transzfogarasi-utat és a „Három lépés a halál” nevű kitett szakaszt is. Szinte karnyújtásnyira ott magasodik előttünk a Királysirt, vagy ismertebb nevén a Negoj, Erdély teteje (2535m). S nyugatra sorban a Serbota-csúcs (Vârful Şerbota, 2331m), a Skála-csúcs azzal az éllel, amire fel fogunk menni, a Csorteaa-csúcsok (Vârful Ciortea, 2427m), majd a Szuru (Vârful Suru, 2281m). Fenséges látvány, higgyék el, kérem.

A Barkács menedékház felé

Az autókat a Németsztási turistiközpontnál (Pensiunea Poiana Neamțului, 706m) hagytuk, autónként öt lej ellenében vigyáztak is rá vasárnapig a helyiek. Miután minden felszerelést magunkra aggattunk, az erdészeti fakitermelő úton elindultunk felfelé a piros kereszt útjelzést követve. Általában is elmondható, hogy a jelzéseket jól láthatóan felfestették, rendkívül sűrűn és kifogástalan minőségben segítettek minket, hogy eljussunk a Barkács-menedékházhoz.

Szikrázó napsütésben gyalogoltunk kb. fél órát, amikor is kereszteltük a Feleki-patakot egy kis hídon. Innen folyamatosan szerpentinezve haladtunk felfelé. Hogy hány kanyart tettünk, nem számoltuk, mindenestire megdöbbenő volt visszafelé az út hosszúsága.

A Barkács menedékház

A melléggerincre felérve felvettük a hótalpakat, mert már fél méter havat tapostunk, s egyre jobban süllyedtünk bele. Az út friss hótól volt süppedős, ugyanakkor látszott rajta, hogy azon a héten nem használták még, mivel a nyomot nem tapostak még mások.

Egymás után haladtunk, az elsők segítettek a hátsókat. Kis idő múlva cseréltünk, akik elől meneteltek, hátra kerültek. Saját tapasztalat, hogy hátul nagyságrendileg könnyebb haladni. A taposásban komoly érdemeket szereztek: Gyulák, Miki, Dani, Zsolti, miközben az Andrisok hátul biztositottak, hogy ne maradjon le senki. Többször is kereszteltük a fakitermelő utat, amely valószínűleg

ugyanoda, a menedékház vitt volna minket, de a jelzést nem hagytuk el, s ezt nem javasolom senkinek sem – még ha a széles út egyszerűbbnek is tűnik.

A menedékház alatt nem sokkal találtunk egy kiszögelést, ahonnan be lehetett látni a teljes Erdélyi-medencét, a Fogarasi-havasok nyugati gerincét, mögötte a Szebeni-havasokat, messze-messze a távolban az Erdélyi-érchegységet. Ott volt előttünk Kinizsi Pál Kenyérmezeje, a Thökölyt erdélyi fejedelemségre választó Kereszténysziget, a szász főváros, Nagyszében, s távolban megannyi város és falu, amely ezer szállal kötődik a magyar nemzethez.

Jó három órás gyaloglás után értünk fel a Barkács-menedékházhoz (Cabana Barcaciui, 1550m). Mihai Petre és felesége, Maria Petre nagy szeretettel fogadott minket, s emellett kiváló gondnokai a menedékháznak. Az ott töltött éjszakák után az egyik legjobb szállásnak tartom a Kárpátokban. Ízléses és nagyon praktikus elrendezés jellemzi. Ha az ablakon kinéztünk, a Fogarasi-havasok csúcsai integettek vissza, miközben a házban a cserépkályha duruzsolt és forró erdélyi csorba levest ettünk. Jól mondja a reklám: „...minden másra ott a MasterCard”. De ezt nem lehet megfizetni vele.

Az esti tisztálkodás után (a ház mögött van a forrásból kialakított remek kis „vízesblokk” [45,6077°É - 24,4855°K]) korán álomra hajtottuk fejünket, mert másnap vár minket a főgerinc.

2. nap (2015. február 13.)

Barkács-menedékház – Skála-csúcs – Barkács-menedékház, avagy a téli Fogarasi-havasok főgerincének felejthetetlen látványa, hágóvas és jégcsákány próba, de felérünk a csúcusra

Reggel a szokásos korai indulás mellett döntöttünk. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy aki a hegyekbe vágyik, az időben fekdjön le, de már a napfelkelte előtt fent legyen, mert kell hagyni kellő plusz időt a túra során az előre nem várt eseményeknek – különösen télen.

Maria megkérdezte merre megyünk és hányan vágunk neki, majd jó tanácsokkal látott el minket, mikre figyeljünk.

A háztól a főgerinc felé alig öt perc séta után egy nagyobb turista csomóponthoz érhet a túrázó. Itt megy tovább egyenesen a piros kereszt fel a Skála-csúcsára, de ez a nyári útvonal, amely a téli időszakban lavinavesélyes. Mi a sárga keresztet folytattuk utunkat, amely az első háromnegyedórán kisebb hullámzással, de szintben haladt végig az erdőben. Többször kereszteltünk vízfolyást vagy olyan kisebb patakot, ami nem fagyott be vagy tűnt el a közel 1 méter magas hóban.

Az út egyik pillanatról a másikra élesen jobbra kanyarodott fel a hegynek követve a mellékgerinc vonalát. Ez maga a Barkács-(mellék)gerinc (Piciorul Barcaciului), amely Szkersó-(mellék)gerincnek egy további nyúlványa. Egyik pillanatról a másikra bújtak elő az alacsonyabb fenyők, s tárukt ki előttünk a horizont. A napsütést egy felhő sem zavarta az égen, érthető, hogy megálltunk szerelvényt és ruházatot igazítani és természetesen fotózkodni. De ami még fontosabb, hogy megpillantottuk azt a hatalmas kárccsúcsot, amelynél magasabb Erdélyben nincsen. Így hósapkában mintha büszkén kihúzta volna magát, hogy mutassa, nála magasabb pontot ne is keressünk, mert nem érdemes.

Megkezdtek az első komoly serpentinézést. A csapat eleje törte az utat a nagy hóban, a többiek tömörítették az így ke-

A Barkács gerincen

A Csorte tömbje

A Kis-Skála-csúcs felé

A Skála-csúcson az ezer éves határon

letkezett csapásokat. Mint egy fehér kígyó a nagy fehérségben, úgy kanyargott ösvényünk. Szerencsére elég stabil volt ez a havas felszín, így biztonsággal tudtunk haladni rajta.

A kaptatón felérve előttünk tornyosult a főgerinc. Higgye el Kedves Olvasó, nem akármilyen látvány ez. Erdély határa, a magyar ezeréves határ, érintetlen fehérség mindenfelé, előttünk ember is, állat is régen járt erre. A hegycsúcsok egymás mellett sorakoztak, a felfutó mellékgerincek és völgyek, kárfülkék közel két méter magas hó alatt várják a nyarat, amikor is újra előbújhatnak a fehér lepel alól. Ebben a magányban benne van a természet szépsége, vadsága, amely alázatra nevel, hiszen egy rossz lépés, és több (tíz)ezer köbméter hideg csapadék szakadhat a túrázó nyakába.

Újabb egy óra következett, amíg a viszonylag lankás gerincen emelkedtünk felfelé. Mellettünk futott a Serbota-gerinc balról, jobbra a Csorlea-tömbje, leszakadásai, amely több lavinát is láttak már február közepéig. A nap nyáron sem tűzött jobban le ránk,

mint ezen a februári napon. Itt, a középső szakaszon már nincsen tájékozási segítség, hiszen a kitaposott ösvény és a jelzések a köveken is legalább két méter mélyen vannak. Azonban nem lehetséges elvéteni az útírányt, mivel a Kis-Skála-csúcstról lefutó utolsó meredek gerincszakasz igen éles... különösen, ha nem süti meg a nap. Ilyenkor az árnyékjátéknak köszönhetően mintha pengeéles jellegét akarná kihangsúlyozni.

Ahogy közeledtünk, egyre barátságosabbnak tűnt visszalévő szakasz is. De az is nyilván valóvá vált, hogy erre rámenni hótalppal már nem lehet, elő kellett venni a hágóvasakat. Erre végül is hatan vállalkoztunk. Nyikos Andris mutatta meg nekünk, hogyan kell használni a hágóvasat és a jégcsákányt, s mit kell tenni, ha bekövetkezik a baj.

Nem tettünk meg öt percet sem, akkor az elől haladó Miki és Gyula egyszer csak megállt, és jelezték, hogy megmozdult alattuk a hőtömeg. Eltöltöttünk egy kis időt, míg eldőlt, hogy továbbmegyünk-e. Végül vállaltuk.

Andris elől törte az utat, vagyis lépcsőfokokat vésett a hóba. Egymástól biztonságos távolságot tartva felértünk a főgerincre, mielőtt a nap felmelegítette volna a hegység északi oldalát.

Fantasztikus látvány fogadott minket. De előtünk volt még egy kb. tizenöt perces kaptató, hogy ezt még leküzdve szinte észrevétlenül felérjünk a Skála 2306 méter magas csúcsára.

A látvány mindenért kárpótolt minket. Keletre Erdély csúcsa, mögötte Lespez (Călțun-Lespezi 2517m) hatalmasodott. Nyugatra a teljes Csorlea tömb s aztán távolabb a nyáron bejárt Lotru-gerinc húzódott végig. A csúcsok között kikandikáltak a Szebeni-havasok magasabb kiszögelései is, s nagyon messze ott húzódott a Páring is, mi legalábbis annak véltük azokat a kiszögeléseket.

A Skála gerincéle

3. nap (2015. február 14.)

Barkács-menedékház – Feleki-katlan – Barkács-menedékház, avagy eltévedés, kicsúszások, a katlan legmeredekebb részének megmászása, hogy végül egy lavinát kerestezve jussunk el célunkhoz

A ház feletti kereszteződést ezúttal jobbra hagytuk el a kék pont turistajelzés mentén. Ezen az útvonalon – megkockáztatom – senki nem járt előttünk az elmúlt hónapokban. Gyakorlatilag csak a fákra felfestett jelek adtak tájékozódást, bár többször előfordult, hogy nem találtunk semmit. Valószínűleg a hó alatt bújhattak meg a köveken.

Eleinte szintben haladtunk illetve. bukdácsolunk. Nem lehetett tudni, mikor lépünk vízfolyásba, ami azt jelentette, hogy beszakadt alattunk a méter vastag

Sokat nem időztünk a Skálán, elindultunk lefelé. Ekkor viszont a nyári útvonalat használtuk, amit azt jelentette, hogy a Kis-Skála-csúcsa alatt haránt haladtunk a hó falon. Elkelt a jégsákány, a hágóvas és a hideg, tiszta fej is, hiszen egy rossz lépés is komoly problémát idézhetett volna elő.

Végül leértünk a többiekhez. Önfeláldozóan vettük vissza a hótalpakat, hiszen sikeres csúcstámadás után mindannyian épségben megérkeztünk. Tovább haladva már több időnk volt és felszabadultabbak is voltunk. Ismert terepen haladhattunk, hiszen a zavartalan napsütésben csak a nyomainkat kell követni. Képek sokaságát kattintottuk, és élveztük ennek a tökéletes napnak minden percét. Több helyen hókéében vagy bukdácsolva jöttünk el a mellékgerincről, mindenki más nagy öröme. Végül helyi idő szerint valamivel öt óra után, tehát a csúcstól számítva kb. három órával később már a Barkács-menedékház előtt ütögettük össze a talpakat és szárítottuk felszerelésünket.

Dani pengetett még kicsit a gitáron, amit a házban talált, forró teát és levest is rendeltünk a házigazdától, amit jóízűen fogyasztottunk el. Kicsit rendeződött is, mert az ígéretek szerint egy komolyabb létszámú csapat érkezése volt várható másnap este Nagyszebenből.

Mi örömmel és már a másnapi túra izgalmával hajtottuk álomra fejünket magunk mögött tudva a téli fogarasi főgerinc semmivel sem összehasonlítható, felejthetetlen látványát.

hótömeg. Vagy mikor tévesztjük el a nyomot, amit helyrehozni szó szerint csak keservesen, térden csúszva, a feltételezett helyes útra négykézláb visszakúszva tudunk korrigálni. Mindenesetre haladtunk a katlan felé. A hegység többször nyitott kis ablakot az Erdélyi-medencére, s a tiszta időnek köszönhetően elláthattunk Gyulafehérvár irányába megpillantva az Erdélyi-érchegység keleti vonulatát is.

Az út egyszer csak elkezdett szerpentinezni – lefelé. Ennek köszönhetően veszítettünk a ma-

gasságunkból egy jó száz métert, s a végén kiértünk egy tisztásra. A tisztást a térképek is jelölik, sőt egy esztenát is feltüntetnek – de ekkor még nem azt a helyet találtuk meg. A jelzés megszakadt, s a tisztáson túli erdőben semmi arra utaló jelet sem találtunk, hogy ott kell tovább menni. Pedig biztosak voltunk benne, hogy arrafelé a nyugati irányba tudjuk folytatni a kapaszkodást.

A kis tisztást, amit inkább neveznék terasznak, több oldalról is bevágások, vízmosások tették nehezen megközelíthetővé az alulról érkezők számára. Ezt akkor természetesen még nem tudhattuk, s mivel mindenképpen tovább akartunk menni, hát alaposan „felfedeztük” magunknak a Fogarasi-havasok ezen részét. Keresztül-kasul, vízmosásból be és ki, alul és felül bejártuk. Akik utánunk szerettek volna jönni, azoknak elég dolga lesz megtalálni a kivezető utat ezen „labirintusból”.

Végül Novák Zsolti a nyomára akadt a kék pont folytatásának. Ahol ugyanis kiértünk az erdőből, ott szintben kellett volna továbbmenni a szembe lévő erdősávig, majd a fák mentén felkapaszkodni a hegynek egészen odáig, ahol kereszt irányban is lezárja az utat a kárpáti fenyvesek áthatolhatatlan sűrűje. Innen már csak tíz perc és egy kis utolsó kapaszkodás, s kijutottunk az esztenához a gyephavasi régióban. Előttünk pedig a százméteres leszakadásokkal tarkított, hatalmas sziklákkal és csúcsokkal díszített főgerinc zárta le a látóhatárt, szinte teljesen megbabonázva minket.

A Feleki-katlanra (Cazan Avrig) jellemző a jég vájta gleccserteraszok már távolról kirajzolódtak. Ezért mondhatták többen is, hogy vigyázzunk, mert az egyes teraszok téli megmászása lavinaveszélyes. De minket akkor már vitt a lendület.

A hótalpakon egyre nehezebben jutottunk előre. Várható volt, hogy előbb-utóbb hágóvasra kell váltanunk. Ezt Andrissal az első között tettem meg, őt a tapasztalata,

Az esztena előtti tisztáson

Az esztenánál

A Feleki-katlan felé

engem egy közel tíz méteres kicsúszás élménye bírta, hogy még a meredek előtt váltunk. Mint később megtudtam, feljebb lévőkhöz Gyula is megismerhette a kicsúszással járó tehetetlenséget.

Igyekezünk a sziklák és fák árnyékában maradni, így fel is értünk mindannyian szerencsésen a katlan fölé. Gyakorlatilag az egyik legnehezebb útvonalat választottuk ki, ahogyan később Nyikos Andris ezt megjegyezte. Mivel nem a teraszra, hanem a mellett található hegyoldalba értünk ki, ráadásul mellettünk – szó szerint – karnyújtásnyira egy jókora lavina maradványai húzódtak, így sietnünk kellett lejjebb, de ehhez át kellett kelni a lavinán. Mindenkinek kötelező volt felvenni a hágóvasat ekkor már. Megfelelő távolságot tartva szerencsésen átértünk ezen a szakaszon is. A látvány magáért beszélt, ott volt előttünk a hatalmas Feleki-katlan, a cirkuszvölgy, amelynek közepén, a porondon tíz magyar fiatal felhőtlen boldogsággal mondott köszönetet a Jóistennek, hogy nem történt baj.

A Csorlea-csúcson az egekig nyúltak fel, az oldalukban több száz kisebb nagyobb hó csuszamlás, lavina mutatta meg a természet erejét. Ha a képek

valamit is visszaadnak ebből a csodás világból, akkor már megérte elkészíteni őket és a cikket is.

Andris keresett lejárót, hogy ne azon az úton menjünk vissza az esztenához, amelyen feljutottunk. Ez sem volt veszélytelenebb, de legalább rövidebb, mint a felvezető út. Hasonló módon itt is nagy távolságot tartottunk egymástól, és igyekezünk minél gyorsabban leérni a pásztorkunyhóhoz. Szerencsére a hó jól tartott, a katlan északi oldalát a februári nap nem sütötte meg, így nem olvadtak meg a rétegek.

Innen már könnyedén, megközelítőleg két óra alatt visszaértünk a Barkács-menedékházhoz. A menedékháznál nem töltöttünk el sok időt, hanem megköszönve Marianak és Mihainak a kedvességét és figyelmességét, amivel fogadott minket, elhagytuk a menedékházat és a Fogarasi-havasok középső régióját.

Erőltetett tempóban még a teljes sötétség beállta előtt leértünk a Németsztási turistatelepre, ahol autóink is vártak már ránk. Este a maradékok elfogyasztásával, egy-egy üveg csíki sörrel és a hagyományainkhoz méltó kicsi jelvényekkel ünnepeltünk meg a sikeres túránkat.

4. nap (2015. február 15.)

Németsztási turistatelep – Nagyszeben – Arad – Budapest, miközben Dani rekordkísérlete egy hajszálon múltott

Vasárnap korán indultunk. Lent az Olt-folyó völgyében még igyekezünk képeket készíteni, de a reggeli nap szembe sütött, s az alacsonyabb részek hideg, párák levegője megülte a völgyet. De sebj, ez volt a legkevesebb ezen a túrán.

Az autópálya gyors elérhetőséget biztosított nekünk egészen Dévágig. Innen még kb. két óra Arad. Ekkor már többünknek Dani világraszóló rekordkísérletén járt az agya. Ugyanis a téli kirándulásokhoz hozzá tartozik az is, hogy megnézzük Arad belvárosát, s utána a Városházával szemben lévő gyorsétteremben fejezzük be a közös kirándulást. Dani vállalása idén, hogy nyolc „sajt” mellett kettő „bigit” is elfogyaszt. A nyolc „sajt” megvolt, de a cél előtt az utolsó „bigivel” már nem bírt. Jövőre természetesen újra próbálkozhat s mondanunk sem kell, eggyel nő a tét.

A következő napokban csak lassan kezdünk visszatérni a rendes kerékvágásba. Még másfél hónappal a kirándulás után is felejthetetlen emlékeket idéz elő ez a négy nap bennünk, s ehhez hozzájárulnak a képek, és Szemkeő Andris művészi videója is, amit itt lehet elérni: <https://www.youtube.com/watch?v=orTMx94z398>

Írta: Miklós Gábor

Átnézte: Szabó Anna, Szemkeő András
Fotók: Csányi Miklós, Horváth Gyula, Miklós Gábor, Novák Zsolt, Nyikos András, Szemkeő András

Beresnyák Gyula: Az első „Nyolcezresem”

Mindig izgatottan várom a téli túrákat, amelyek során évről évre valamilyen formában mindig egy „szintet léptünk”. Az idei évben a Fogarasi-havasok következett, amely a magam fajta „hegymászó” számára az elérhetetlen nyolcezresek világát idézi. Az éles gerincek, leszakadások, sziklaképződmények nyáron is nagy kihívást jelentenek, nemhogy télen. A vezetőnktől kapott túraleírás már a túra előtt megerősítette bennem, hogy az idei „expedíciónk” abba a világba vezet majd, amelyet híres hegymászók „nyolcezres” expedícióiból ismerhettem meg. Ezt az érzést csak erősítette a kiadott lavina előrejelzés.

Az 1550 m-en fekvő „alaptábor” gyorsan elértük az első napon. A tábor rendkívül jól felszerelt volt, ami nagyban segítette a gyors „akklimatizációt”. Az időjárási helyzet hihetetlenül kedvezően alakult, a legszebb álmainkban sem remélhettünk jobb időt. Másnap korai ébredés, pakolás és megkezdtük az emelkedést. Az út egyharmadát könnyen letudtuk, senkinek sem voltak problémái. Aztán, amikor láthatóvá vált a főgerinccre vezető mellékerinc, megijedtem. A messziről szinte függőleges él olyan akadályt jelentett, amelyre semmilyen formában nem voltam felkészülve. Eszembe jutottak az interneten található videók, amelyeken a nagy hegymászók „hasonló” gerinceket ostromolnak a csúcshoz elérése előtt, természetesen a tengerszint felett 8000 m-es magasságban. Ilyen gondolatok közepette folytattam utamat a gerinc felé, amely ahogy közelebb kerül, úgy vált egyre elérhetőbbé. Azt hozzá kell tennem, hogy a csapat többi tagja is elbizonytalanodva pislogott a gerinc felé, amelyen a temérdek hó gyönyörű hópárhányokat formált. Közvetlenül a gerinc alatt, „az előre tolt alaptáborban” 4-en maradtak, a Skála-csúcs meghódítását 6 rendkívül elszánt, bátor mászó kezdte meg. Előkerültek a hágóvasak, jégcsákányok, gyors eligazítás a legtapasztaltabb tagok részéről és megkezdtük a gerinc megmászását. Minden lépésnél éreztem, hogy életem eddigi legnagyobb kalandján veszek részt, és vontam párhuzamot egy-egy híres hegymászó heroikus mászásával. Egyszerre teljesült gyerekkori vágyam, és lélekben egy olyan világba csöppentem, ahová mindig is vágytam. A valóságba, amely ugyancsak álomszerű volt, az általunk taposott hótábla recsenése hozott vissza. Rendkívüli erő kiszabadulásának első jelei újfent tudatta velünk, hogy itt mi csak vendégek vagyunk. Gyors megbeszélést követően úgy döntöttük folytatjuk utunkat. Innen már nem volt szükség arra, hogy a képzeletem újra elkalandozzon, a jelenben is a „nyolcezresek” között lehettem. Úgy koncentráltam és összpontosítottam minden lépésemre, mint még soha, a jégcsákányt olyan erővel toltam bele a hóba, amelyet még nem tapasztaltam. A főgerinccel elérve mindenkiből hatalmas feszültség szabadult fel, és éreztük, hogy a megtett szakasz, életünk legkomolyabb teljesítménye volt. Tévedtünk, hiszen le is kellett jönni, ami köztudottan nem egyszerű egy „nyolcezresről”. A csúcshoz mámoros élmény volt, elképesztő. Diadalittasan indultunk vissza, és úgy döntöttünk rövidítünk. Előkerült egy általam ugyancsak a nyolcezresek világából ismert fogalom a „traverz”. A gerinc alatt megkezdtük az ereszkedést. Egyesével óvatosan haladtunk, amikor elértünk egy olyan részt, ahol a hó csonttá fagyott a rendkívül meredek oldalon. Amint kértem erre a szakaszra megijedtem, gyors pánik, aztán újra erőt vett magamon az érzés, hogy ez része a nyolcezresek világának. A hágóvasat és a jégcsákányt maximálisan kihasználva, leküzdöttem életem legnehezebb „traverzát”. Közben a híres hegymászó, Simon Moro előadásán hallott gondolatok és élmények segítettek. Ezt követően sikeresen elértük az „előretolt alaptábor”, és fogadtuk társaink gratulációit. Mire biztonságos helyre értünk, mindenki beszámolt saját élményeiről, megszülettek az első legendák a hófal megcsúszásáról, a főgerinccre való kimászásról, a hírhedt traverzól. Társaim szemébe nézve láttam, hogy ők is úgy élték meg a Skála-csúcs megmászását, mintha egy 8000-es expedícióról értek volna vissza. Lélekben ők is máshol jártak.

Így történt életem első „nyolcezres” mászása a Fogarasi-havasok téli világában. Akkor még nem is gondoltam, hogy a második nap is jócskán tartogat még élményeket, melyek ebbe a világba kalauzolnak el.

Szabó Anna: Hóvarázs

Talán az idei itthoni enyhe tél miatt, óra kiéhezve vártam a téli túrát. Társaim előtte folyamatos hójelentésekkel és szebbnél-szebb havas képekkel láttak el indulás előtt. Romániába átérve ugyanolyan silány hóhelyzet fogadott, mint nálunk. A gyenge tél mindenhol bemutatkozott. Már épp kezdtem aggódni is emiatt, mikor a Fogarasi-havasok lábához értünk, ahol percről percre borult teljes fehérségbe a táj, ahogy haladtunk előre, először autóval, majd gyalog szerrel. A hegyet már teljesen hó borította. Felfelé menet, mintha a Hómenyországba lépdeltünk volna egyre beljebb és beljebb, úgy nőtt a hó mennyisége. Kívánságom meghallgattatott. Hálám jeléül csendben csodáltam, és minden porcikámmal imádkoztam hozzá. Ehhez a csodához, ami Isten képére ezernyi gyönyörűséget, arcot, formát mutatott. Az eszkimók jutottak eszembe, akiknek állítólag a legtöbb szavuk van rá. A túra 3 napja során lépésről lépésre értettem meg ennek a jelentőségét, ahogy előbukkant egy-egy új forma, új szépség, új veszedelem, ahogy jobban és mélyebben mutatta meg magát.

Ahogy a hegyet is, úgy a havat is tisztelni kell. Ők ketten, közös erővel taszítják vissza a hivatlan látogatót. Akit hívnak, azoknak viszont olyat mutatnak, amit utána sosem feled. Ezen a túrán megmutatta, hogy milyen csodálatos, ha játszik a széllel, a havat a fákról függönyként lefújja, ezzel kaput mutatva egy újabb világba. A napnak visszatükrözte szikrázását, megmutatva legnagyobb csodáját. Sok mindent elfedett, és elrejtett, ami hol áldást, hol nehézséget jelentett. Vigyázott ránk, hogy puhára essünk, de ha rossz helyre mentünk, megdorgált, morajlott, mozgott, figyelmeztetve tévedésünkre, halandóságunkra. Ám más helyeken hagyta, hogy játszunk vele, csúszkáljunk, évezzük a süppedős lépteket a hótalppal, mintha csak felhőkön járnánk.

Három nap a Hómenyországba, feledtetett minden nélküle töltött időt. A telet megéltük, kiélvez-tük, majd lefelé menet elégedetten sétáljunk át a tavaszba, ami a völgyben fogadott minket.

Dél-Görgény sítúra

Végre sikerült teljesítenünk, a már évek óta tervezett gerinc utat. A 2008-as első sítábor óta, egyre távolabb merészkedünk a Madarasi siközpontról, a komfortot biztosító Sűgő panziótól. Tavaly a kevés hó miatt hiúsult meg a tervünk, de legalább feltérképeztük az éjszakázó lehetőségeket. Idén a webkamerákat nézve, már bizhattunk a jó hóban. Már év elején lefoglaltuk az első éjszakai komfortos szállást a Bucsin-hágóban.

Végül csak hárman utaztunk, többedik alkalommal nem a csoporttal buszon, hanem már szombat éjszaka kis kombi kocsival. Vasárnap reggel megérkezve a szállásra, a szokásos székely vendégszeretettel fogadtak minket: pálinkával, reggelivel. Miután bepakoltunk a faházba, István sofőrünk pihenni tért, Józival pedig túraléceken nekiindultunk a Görgényi-havasok főcsúcsára. Ragyogó napsütésben, a motorosszának nyomában jó tempóban kapaszkodtunk felfelé. A nyeregbe érve becsaptak minket a nyomok, de még épp időben, a nagyobb ereszkedés előtt visszakanyarodtunk a jelzett útra. A nyereg alatt ugyanis védkunyhó van, valószínű azt is felkeresték a motorosok. Máspedig a főcsúcs eléggé széles hegytömb, nem véletlen a neve: Nagy-Mező-havas. Az 1777 m csúcs kőnél fotókat készítettünk, de a szél miatt hamar csúsztunk vissza a védett erdőbe.

Jó tempóban a motorosszának nyomában

Iránypont meghatározás

Még bőven sötétedés előtt érkeztünk a szállásra. A 2x8 km kellemes bemelegítő volt a további napokra. Ezalatt István már előre megbeszélve levitte Gyergyóba az autót, hogy majd barátaink felvigyék a Madarasi táborba. A bőséges puliszkás vacsora és az utazással töltött előző éjszaka után sötétedéssel mi is elaludtunk.

Másnap, bőséges reggeli és búcsúzások után, már hátizsákkal indultunk a Görgényi-havasok déli gerincén. Az előző naphoz hasonlóan ragyogó napsütésben és a motorosszának nyomában tudtunk haladni. Nem hazudtolta meg a Verőfény-mezeje az elnevezését. A régi, történelmi hágóútnál (sótú Parajd – Gyergyószentmiklós között) ebédeltünk, napoztunk, majd felkapaszkodtunk a Nagy-Somlyó-hegy oldalába. Azt harántolva értünk ki a mezőre, ahol megláttuk a

Hegyi menedékhely

beajánlott védőkunyhót, éjszakai szállásunkat. Mellette a romos eszteta alatt, jó vizű itatót is van. Kényelmesen bepackoltuk magunkat az emeles pricsre. Az ablak előtti pulton nekiláttunk főzőcskézni, közben gyönyörködtünk a naplementés panorámában. Az amúgy is meleg 6-8 fokot megemeltük 14 fokra. A pehelyhálósák viszont így már csak nyitott állapotában volt használható.

Nem bíztuk az első napsugarakra az ébresztőt, beállítottuk az óráinkat, mivel több km volt tervben. A tiszta idő ellenére +4 fokban indultunk. A Dél-Görgény főcsúcsa, a Csomafalvi-délhegy átsielése volt a napi feladat. A túroldalán a Csudálókő alatt, a Libán-hágó volt a cél. Egy ideig jól haladtunk, de a motorosszának az ösvényre szűkülő turistaúton már nem folytatták útjukat. A beszállás előtti hágóban ebédeltünk és megbeszéltük, hogy legyen tovább a szűz hóban. Végül Istvánt lekalauzoltuk Sikaszóba (ahol panzióban húzta meg magát). Józsival nekiindultunk a hegynek. A vizes, szűz hóban tudtunk azért haladni a sítalpakon, szerencsére nem tapadt a jól vaxolt szőrmére, de Józsi ragasztása megadta magát az egyik lécen. Felemásan folytatta. A gerincútvonal nem is érinti a csúcst. Faágakra kötött szalagokat kell követni, mint a Csicsó-csúcs. Még világosan értünk a csúcs sziklabércére. Fotózás után siettünk lefelé, pontosabban: ledobáltuk a síléceket, botokat és ereszkedtünk, csúsztunk utánuk. Két ilyen szikla

letöréses szakasz után tudtunk csak lécre állni. A Csudálókő hegytömbjét már sötétben fejlámpával kerültük meg. Szerencsén megtaláltuk a rét közepén az itatót. Feltöltöttük az összes edényünket, hogy ne keljen havat olvasztanunk. Csúsztunk tovább a szűz hóban. Nagyon csodálkoztam, hogy a hétvégi házikókat egyáltalán nem használják. 21 órakerkeztünk a Libán-hágóba. A megérkezés öröme és dokumentálására fotózkodtunk a turista eligazító táblánál a túroldal, azután a sáros sze-

kérúton gyalogoltunk a harmadik házig, amely félkész állapotban, egy ablak híján kínálta magát bivakolásra. Örültünk is neki, hogy mégsem nyitott teraszon leszünk, ahogy készültünk. A forgalom zaja is kevésbé hallatszott be. Kényelmesen megfőztük a teánkat, levesünket. Vacsora közben megbeszéltük a holnapot. Látna a fakitermelők által széttúrt, sáros utat a hegy felé, meg látva a meggyötört lábainkat, összevetve a következő napi 23 km tervezett úttal, úgy döntöttünk, hogy másnap lestoppolunk Zetelakára, onnan fel Madarasra. Jövöre hagyjuk az Észak-Hargita utat. Megágyazva, vízszintbe fordulva, pillanatok alatt elaludtunk a napi 20 km után.

Reggel madárcsivitelésre ébredtünk. Kényelmesen megreggeliztünk, összepakoltunk, átsétáltunk a nagy fenyőfa alá, a hágóba stoppolni. Nemsokára meg is állt egy kisteherautós. Feldobáltuk a síléceinket, a hátizsákokat, beültünk és szerencsénkre egészen Zetelakára, az Ivói elágazásig vitt minket. Közben persze a magyar ügyekről beszélgettünk. Amikor kipakoltunk, szóltam Józsinak, hogy ne stoppoljon még, hozok sört. Nagyon jólesett ☺. Istvánnak telefonáltam, hol van. Fent volt már Madarason, szívélyesen lejött értünk és felszállította nyüzött túratársait. Fent, az utazástól pilledt társasággal találkoztunk, hamar elvegyültünk közöttük.

Stauróczy Tamás

Felvidéki napló – Hargita 2015.

Nem nagyon tudom, hogy hol kezdjem, de szeretném megosztani veletek az elmúlt pár nap élményeit, amit - felvidéki létemre - Székelyföldön töltöttem. Engedjétek meg, mielőtt belekezdek, írjak pár sort arról, hogy is kerültem kapcsolatba a Magyarországi Kárpát Egyesülettel.

Történt pedig 2011. februárjában, amikor részt vettem a „100 éves a Börzsönyben a sísport” MKE szervezte teljesítménytúrán. Célba érkezés után a volt Spartacus kulcsosház meleg kályhája mellett, Jeszenszky Géza felhívta a figyelmem az egyesületre. Miután szó szót követett, meghívott az éves Hargitai sítúrára. Azonban csak pár hét volt hátra az indulásig, így sajnos a munkahelyi kötelezettségek végett nem tudtam megoldani a részvételt – pedig tapasztalt síelő létemre szívesen részt vettem volna. Utólag Gézával váltottunk még pár e-mailt. Nagyon kedves volt és bevallom jólesett, hogy az egyesület örülne a felvidéki részvételnek. Nem felejtettem el a rendezvényt, így két év múltán Géza összehozott Lindmayer Évivel, aki szintén nagyon kedvesen fogadta a közlekedést. Így történt, hogy két felvidéki barátommal

Gézával 2011. februárjában a túra után

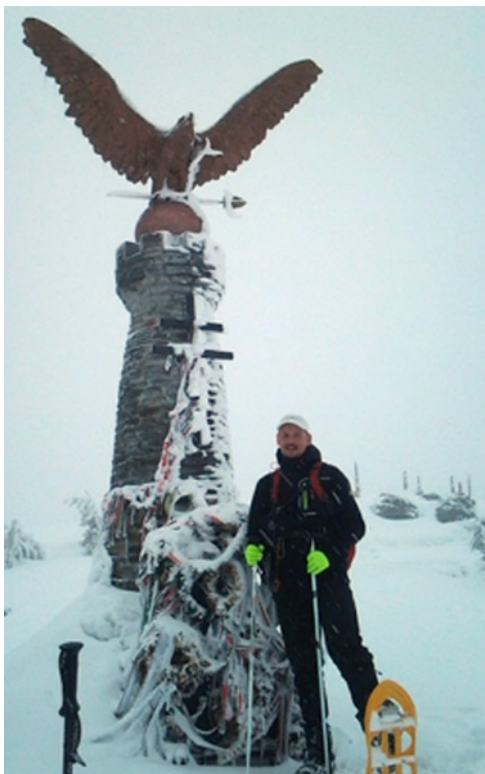
A Fehértavi-csúcson, 2013.

egyetemben, a következő évben pálinkát kortyolgatva ott zötykölődtünk veletek az Ivóból a Hargitára tartó traktor pótkocsiján.

Ugyanazon év nyarán, szintén részt vettem az egyesület 140. éves születésnapjának rendezvényén, a Magas Tátrában, ami szintén rendkívül jól sikerült. A csapat egyre szimpatikusabb lett és egyre több taggal ismerkedtem meg. Generációs különbségekkel mit sem törődve befogadtak, egyenlő bánásmódban

Életkép a traktorral

Tururral a Madarasi-Hargitán

részesültem, s egyben csodálattal adóztam egy-egy egyéni teljesítmény láttán (például hajnali háromkor, viharban nekivágni Zakopanéba egy Magas Tátrai átkelésre, azért nem semmi).

Sajnos a tavalyi sítúrát ki kellett hagynom, de nagyon készültem a következőre. Egyetlen felvidéki barátomat tudtam "elcsalni", de mivel már sok az ismerős, mentem volna egyedül is. Szóval a szokásos forgatókönyv alapján február 23-án, kedd este fél hétkor befutott a Felvonulási térre, a már jól megszokott „Scorpion” felirattal az oldalán a román jelzésű, de székeley sofőrök vezette, kicsit sem modern - ám annál kényelmesebb autóbusz. Rövid idő elteltével már érezni lehetett a házipálinka illatát, ami az út első felét gyorsrá, a másodikat pedig alvóssá rendezte. Észre sem vettük és már Ivóban pakoltuk át a csomagokat a traktorokra. Hozzá kell tennem, hogy még a traktorvezetők is ugyanazok voltak mint két éve - jó székeleyek módjára kedvesek és nagyon barátságosak.

Szerdán nagy örömről számoltunk be a 12 km traktorút és a 800 méter szintemelkedés után megérkeztünk a hargitai turistaházak havas világába. Mivel a pincérlány is régi ismerős volt, a kipakolás után elfogyasztottunk pár Csíki székeley sört, mert azt illik. Majd az alvást hanyagolva beöltöztünk turistáknak és kellemes hóesésben felbattyogtunk a Madarasi Hargita 1800 méteres csúcsára. Ez egy személyes vélemény, de én hiszem, hogy vannak a világon olyan helyek ahol érezni lehet valamit, ami egy kicsit más, egyfajta pozitív energia, ami megmagyarázhatatlan, de attól még van, nos itt ezt érzem. Hasonlót eddig csak Pilisben a Ferency-sziklánál, vagy Ausztrália szívében az Uluru sziklánál éreztem. Vacsoráig hunytunk egyet. A tábornyitást követően kellemes borokkal lepett meg minket az elnökség - amit még egyszer megköszönnek – a továbbiakban ismerkedtünk az Erdélyi Kárpát-Egyesület tagjaival, miközben ment a nótázás zárórág. Az első napba ennyi fért bele.

Csütörtökön a reggeli után síelés következett, enyhe havazásban friss porhavon. Mivel túrázni éppúgy szeretek, mint síelni, csak félnapos bérletet vettem, majd páran leegyztünk egy délutáni hótalpas túrát. A síelés remek volt, még a lesiklóverseny is belefért. Öröm volt nézni, ahogy a sok pöttöm versenylázban égve siklik a havon. A túra is nagyon jól sikerült, a havas lápon átvágya enyhe, szélcsendes hóhullásban megnéztük a közeli Szőkő-vízesést. A vízesés melletti pihenőben ettünk, ittunk, beszélgettünk, majd mivel még vacsoráig volt egy kis időnk, visszafelé menetben megint meglátogattuk a Madarasi csúcsot.

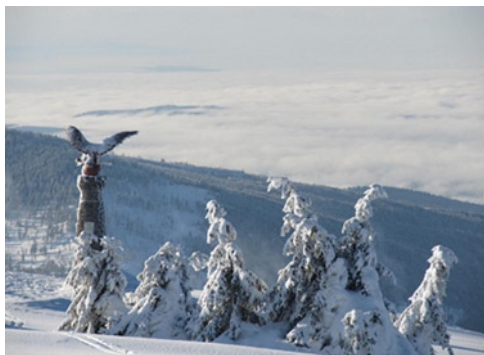
A Szőkő-vízesésnél

Sötétedésre leértünk, majd a vacsora után meghívták kaptunk a Gyopár menedékházba egy közös estére erdélyi honfitársainkkal. Ennek külön örültem, mert tudtam, hogy újból találkozhatok „Géza bácsival” a Gyopár felügyelőjével. Aki számomra A székely bácsi ikonikus megtestesítője, és innen kívánok neki további sok évnyi erőt és egészséget. Vittem is neki egy üveg Tátra teát, ami egy felvidéki pálinka - bár nem házi, azért remélem egészségesben elfogyasztja. Az estéről nem akarok sokat írni. Elég az hozzá, hogy vagy ötvenen bezúfolódtunk a spártai berendezésű közösségi helyiségbe, ahol az asztalon csak különféle gyümölcspárlat volt található. Így nem kellett sokat várni a nótaszóra és a székely viccekre. Rendkívüli, különleges este volt. Ami Géza bácsi révén, életem egyik legdiplomatikusabb kipenderítésével ért véget. Éjjel háromig nyugovóra mégsem tértem, mert a Súgóban folytattuk azt, amit a Gyopárban elkezdtünk. Bár szívesen aludtam volna, azért vicces és emlékezetes helyzet volt.

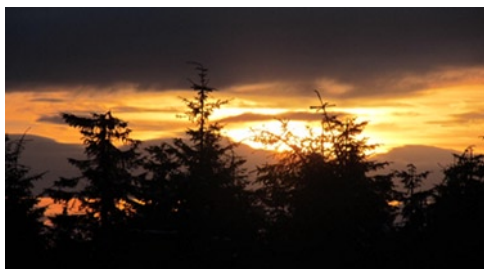
Buli a Gyopárban

Pénteken szó szerint a hasamra sütő nap sugara ébresztett, aminek a két, hóesésben eltöltött nap után annyira megörültem, hogy fél óra múltán már futottam felfelé a csúcsra. A verőfényes napsütés egész más perspektívába helyezte a helyet, mintha az elmúlt két napban egy más hegyre jártunk volna. Szinte minden percben meg kellett állnom fotózni, az emelkedő gerinc jobb és bal oldalán egyaránt inverzió fogadott. A turul már messziről látszódott. A csúcson a korai időpont ellenére egy túrasíző székely fiatalemberrel találkoztam, és egy jót beszélgettünk. A lenyűgöző körpanorámával járó élmény beszippantása után siettem lefelé, hogy még elérjem a reggeli véget.

Turul a felhők felett

A továbbiakban szinte megismétlődött az előző napi forgatókönyv, csak most verőfényes napsütésben. A fél napos síelés élvezeti faktora az egekben. Sikerült megint képviselnem Felvidéket a napi alpesi sí szakágában, ami a szlalom volt. A Súgó panzió napsütötte teraszán elfogyasztott, kiadós ebéd után, felvidéki barátommal ketten nekivágtunk a Rákosi Hargita csúcshoz, hátlapokkal felszerelve a szokásos lápon keresztül. A csúcs tövébe érve nyomok, térkép és helyismeret híján, toronyiránt az erdőn átgázolva folytattuk utunkat, ami fizikailag egész megterhelő volt. A GPS 1730 méteres magasságot mutatott, mikor kiértünk egy tisztásra. Sajnos a fák miatt nem tudtuk megállapítani merre van a csúcs és mivel későbbre járt, inkább visszafordultunk. Mivel a Rákosi csúcs 1756 méter magas, egész közel járhattunk. Sebaj, útban hazafelé a Madarasi-csúcs tövében megcsodálhattuk az izzó naplementét, majd vacsorára épp visszaértünk. Az előző estéhez képest egy szolid, sörözős, beszélgetős estét folytattunk - páran táncrea perdültek. Viszonylag időben ágyba, majd pár vicc elfogyasztása után mély álomba zuhantunk.

Naplemente a Madarasi-Hargita tövében

Napfelkelte a Madarasi-Hargitán

Még péntek este megegyeztünk, hogy páran felmegyünk a csúcra – napfelkeltére. Rendkívül büszke voltam magunkra hogy az elmúlt, nehéz napok ellenére sikerült időben felkelni. Pár perc múlva a negyedik napon negyedszer voltam útban a turul és kopjafák felé, ezúttal sítutólécekkal. Sötétben indultunk és hamarosan rájöttünk, hogy picit felhős az idő, így lemondhatunk a napfelkeltéről. Azonban előző nap szépen leolvadtak a kopják és elkezdtük a feliratokat olvasgatni, fotózni. Nagy örömünkre találtunk párat Komáromból is. Mindeközben, egyszer csak megcsapott minket a felkelő nap sugara – mondhatom, megint csak csodálatos élményben volt részünk. Elindultunk lefelé, ami kezdő sítutó révén nem volt egy egyszerű feladat, és ezt a fagyott hó sem könnyítette meg. Sebaj, azért húsznál többet nem estem.

A szokásos reggeli gyors elfogyasztása után siettem, hogy elérjem a sítutó versenyt, ha már így belejöttem. A csekély résztvevő ellenére nagyon élveztem a rövid, ám

„AKI A MÚLTAT NEM ISMERI, JELENE NINCS A JÖVŐT NEM ÉRDEMLI!”

intenzív távot. A hó minősége tökéletes volt és a nap is hét ágra sütött. A verseny befejeztével még elindultam a Nagy-Mihály-csúcs felé. Meglepően könnyen felértem, leültem egy negyed órára kiélvezni a csodás kilátást. Miután meglepő módon és nélkül visszaértem, elhatároztam, hogy most már csak pihenek, így a teraszon napfürdőzve, pár sör mellett vártuk az eredményhirdetéseket. Nagyon jól esett mikor a csapat megtapsolt a díjam átvétele közben. Lehet, ez egy picit a Felvidéknek is szólt.

Még várt ránk egy laza 12 km-es séta Ivóig, amit beszélgetéssel töltöttünk, amíg a traktor be nem ért és felkapaszkodtunk a pótkocsira. Végezetül a busszal megálltunk Székelyudvarhelyen, ahol a Hazajáró stábj a közönségtalálkozót adott. Nagyon sajnálom, hogy nem volt időnk megnézni, de legalább lekezeltünk a sráccal. Megígérték, hogy Pozsonyban felkeresnek.

Kilátás a Nagy-Mihályról

Befejezésül szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki részt vett a szervezésben. Ami rendkívül energia- és időigényes feladatnak tűnt. Felidézve a mosolygós, versenylázban égő (nem csak) gyermekarcokat, azt hiszem megérte. Minden tökéletes volt.

Megígérem, hogy próbálom továbbvinni Felvidéken az egyesület és az összes tagszervezet jó hírét, és minden erőmmel azon leszek, hogy a közeljövőben kicsírázzon egy Felvidéki Kárpát Egyesület.

**Baráti üdvözlettel és köszönettel:
Ifj. Gál Sándor
Pozsony, 2015. március 4.**

MKE VIII. hargitai téli találkozója

Egy pillanat alatt múlt el a négy nap, amit a csodálatos hargitai csúcsok között töltöttünk. Az erdélyi, felvidéki, magyarországi résztvevőkkel együtt összesen 122 fő vett részt a versenyeken, túrákon.

Fáradtan, de tele várakozással érkeztünk meg szerda délelőtt a Sűgő panzióhoz. Kik traktorral, kik a Bucsinról túraléccel. Ennek ellenére lécet, hótalpat csatoltunk, hogy ne veszítsünk egy pillanatot se a kiszabott időnkből, és este vacsora után még Elnök Úr pohárköszöntőjét is éberan hallgattuk. Az erdélyiek már edzették torkukat a másnap, a „Gyopárban” kiteljesedő ihletett hangulatú közös énekléshez. Akik nem túráztak, azok csütörtökön, pénteken alpesi versenyeken, szombat reggel sífutó versenyen vehettek részt.

Természetesen, mint minden évben most is felmentünk a Madarasi-csúcsra, ahol a természet megajándékozott bennünket egy nem mindennapi naplemente látványával, valamint azzal a különleges érzéssel, amit csak ott, a hargitai kopjafák között élhet át az ember.

A szombati eredményhirdetés, táborzárás után élményekkel feltöltődve indultunk haza. Jövőre ugyanott találkozunk!

Lindmayer Éva, MKE. Fotók: Nagy Péter

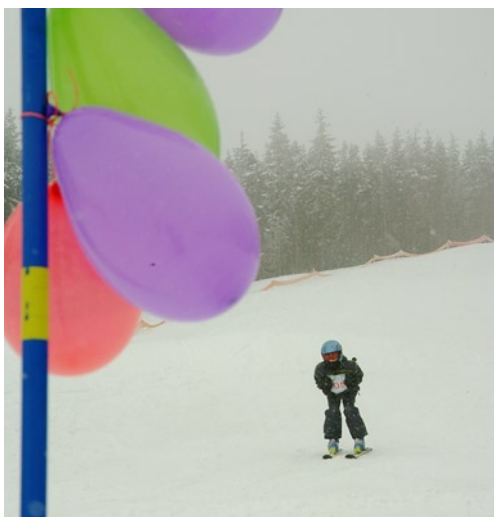
Szőcs Ernő, elnöki megnyitó

Vendégségben az erdélyi barátainknál

Kezdők síoktatása

Lesiklás versenyszám

MKE sívereny eredmények 2015.

Lesiklás – Férfiak

Nevek	Egyesület	Idő
1. Szöcs Ernő	MKE	23'13"
2. Benedek Árpád	EKE Gyergyó	23'27"
3. Vadász Sz. Huba	EKE Gyergyó	23'30"
4. Farkas László	EKE Gyergyó	23'49"
5. Méhes László	MKE	23'55"
6. Gál Sándor	Pozsony	23'67"
7. Galgóczi András	MKE	24'11"
8. Len Attila	EKE Gyergyó	24'35"
9. Kovács Előd	Csikszereda	25'05"
10. Tóth Márton	Budapest	25'11"
11. Tözsér László	Csikszereda	25'27"
12. Len Attila	EKE Gyergyó	25'38"
13. Nicoara Cornel	EKE Brassó	25'39"
14. Imre Kedv. Attila	Csikszereda	25'40"
15. Tényi György	PKE	25'83"
16. Galgóczi Csaba	MKE	25'84"
17. Len Barna	EKE Gyergyó	25'88"
18. Botár István	Csikszereda	25'99"
19. Ádám László	EKE Gyergyó	26'31"
20. Mályi József	PKE	26'70"
21. Ábrám Örs	EKE Gyergyó	26'83"
22. Ádám Bálint	EKE Gyergyó	26'96"
23. Zerkula Ákos	EKE Gyergyó	27'47"
24. Bartalis László	EKE Gyergyó	27'55"
25. Bolya Ákos Bors	Debrecen	27'73"
26. dr. Dezsény Zoltán	MKE	28'09"
27. Bolya Koppány	Budapest	28'14"
28. Soós Gábor	EKE Brassó	28'54"
29. Tóth Bendeguz	Budapest	28'55"
30. Nándoki Attila	EKE Gyergyó	29'81"
31. Szőke Balázs	Csikszereda	30'15"
32. Botár András	Csikszereda	31'01"
33. Farkas Gábor	Csikszereda	31'19"

34. Udvarnagyi Miklós	PKE	32'21"
35. Bőjte Vince	Sz. Udvarhely	32'63"
36. Tóth Balázs	Budapest	32'63"
37. Albert Csaba	Budapest	32'90"
38. Tözsér Márton	Csikszereda	33'05"
39. dr. Kiss Sándor	Budapest	33'40"
40. Imre Kedv. Márton	Csikszereda	33'61'
41. Tözsér Miska	Csikszereda	55'40"

Lesiklás – Nők

Nevek	Egyesület	Idő
1. Lem Gabriella	EKE Gyergyó	23'57"
2. Ábrám Emese	EKE Gyergyó	24'30"
3. Soltész Ágota	MKE	24'43"
4. Sipos Edina	EKE Gyergyó	24'60'
5. Lindmayer Éva	MKE	25'88"
6. Farkas Emese	EKE Gyergyó	26'45"
7. Balázs Gabriella	Csikszereda	27'86"
8. Ádám Tímea	EKE Gyergyó	28'41"
9. Bartalis Dorottya	EKE Gyergyó	29'07"
10. Len Imelda	EKE Gyergyó	29'63"
11. Imre Kedves Orsolya	Csikszereda	29'99"
12. Botár Márta	Csikszereda	30'20"
13. Imre Kedves Réka	Csikszereda	31'37"
14. Reszegey Katalin	PKE	31'38"
15. Pék Zsuzsanna	MKE	31'60"
16. Tóth Borbála	Budapest	31'82"
17. Botár Boróka	Csikszereda	32'34"
18. Madarász Melinda	Csikszereda	32'52"
19. Hompoth Lidia	EKE Gyergyó	32'73"
20. Bartalis Orsolya	Csikszereda	32'90"
21. Benedek Ibolya	EKE Gyergyó	33'27"
22. Szőke Eszter	Csikszereda	34'06"
23. Kopacz M. Tünde	Csikszereda	39'09"
24. Kopasz M. Magdus	Csikszereda	45'07"

Slalom – Gyermekek, fiú

Nevek	Egyesület	Idő
1.Ádám Bálint László	EKE Gyergyó	24'22"
2.Tözsér Márton	Csikszereda	26'61"
3.Szöke Balázs	Csikszereda	29'50"
4.Zerkula Ákos	EKE Gyergyó	30'16"
5.Tóth Balázs	Budapest	31'10"
6.Imre Kedves Márton	Csikszereda	32'29"
7.Bójte Vince	Sz. Udvarhely	32'98"
8.Botár András	Csikszereda	37'19"
9.Len Attila	EKE Gyergyó	37'80"
10. Tözsér Mihály	Csikszereda	55'40"

Slalom – Felnőtt, nő

Nevek	Egyesület	Idő
1.Lindmayer Éva	MKE	24'15"
2.Len Gabriella	EKE Gyergyó	24'80"
3.Balázs Gabriella	Csikszereda	27'50"
4.Hompoth Lidia	EKE Gyergyó	

Slalom – Felnőtt, férfi I.

Nevek	Egyesület	Idő
1.Galgóczi András	MKE	22'02"
2.Gál Sándor	Pozsony	22'77"
3.Len Barna	EKE Gyergyó	24'63"
4.Len Attila	EKE Gyergyó	25'06"
5.Ádám László	EKE Gyergyó	26'60"

Slalom – Szenior, férfi

Nevek	Egyesület	Idő
1.Méhes László	MKE	25'39"
2.Tényi György	PKE	25'40"
3.Nicoara Cornél	EKE Brassó	26'99"
4.Soós Gábor	EKE Brassó	28'07"
5.Albert Csaba	Budapest	31'20"
6.dr.Kiss Sándor	Budapest	31'25"
7.dr.Dezsény Zoltán	MKE	33'42"
8.Udvarnagyi Miklós	PKE	40'16"

Slalom – Gyermekek, leány

Nevek	Egyesület	Idő
1.Imre Kedves Orsolya	Csikszereda	27'05"
2.Határ Márta	Csikszereda	27'48"
3.Botár Márta	Csikszereda	27'87"
4.Tóth Borbála	Budapest	29'17"
5.Imre Kedves Réka	Csikszereda	29'52"
6.Szöke Eszter	Csikszereda	31'92"
7.Botár Anna	Csikszereda	42'24"
8.Benedek Dorka	EKE Gyergyó	46'19"
9.Tözsér Márta	Csikszereda	48'26"

Slalom – Ifjúsági, fiú

Nevek	Egyesület	Idő
1.Bolya Koppány	Budapest	26'92"
2.Tóth Bendegúz	Budapest	28'60"
3.Bolya Ákos Bors	Debrecen	28'92"

Slalom – Ifjúsági, leány

Nevek	Egyesület	Idő
1.Ábrám Emese	EKE Gyergyó	23'96"
2.Ádám Timea	EKE Gyergyó	27'03"
3.Botár Boróka	Csikszereda	27'98"

Slalom – Felnőtt, férfi II.

Nevek	Egyesület	Idő
1.Sitkéri Zoltán	Budapest	23'68"
2.Benedek Árpád	EKE Gyergyó	24'55"
3.Tóth Márton	Budapest	24'75"
4.Szöcs Ernő	MKE	24'80"
5.Tözsér lászló	Csikszereda	25'94"
6.Galgóczi Csaba	MKE	26'60"

Slalom – Szenior, nő

Nevek	Egyesület	Idő
1.Soltész Ágota	MKE	24'80"
2.Pék Zsuzsanna	MKE	29'27"
3.Reszegey Katalin	PKE	37'91"

Sífutás

Név	Egyesület	Idő
1. Szócs Ernő	MKE	2.31"
2. Méhes László	MKE	3.18"
3. Gál Sándor	Pozsony	3.20"
4. Tóth Bendegúz	Budapest	4.00"
5. Zerkula Ákos	EKE Gyergyó	6.02"
6. Udvarnagyi Miklós	PKE	6.08"

Munkában az időmérők

Az indítás pillanata

Manőverezés a lesiklás versenyszámban

A hótalpas túrázóink

Túra a Vaskapu-szorosban

Hónapok óta Kazán-szoros lázban égek. Innen indultak a Magyarországi Kárpát Egyesület Kárpát-koszori nagy túrái, innen indulva kellene megfogalmazni ismét a Kárpátok Bérceit. Hónapok óta egyhelyben topogok.

Azt vallom, hogy a kolbászt a homo sapiensnek nemcsak megenni kell tudnia, de azt valahogyan meg is kell tudni fogalmaznia. Az igazi turistának, ha bejárta a világ egy-egy csodálatos szegletét, szavakba kell öntenie úti élményeit. Mint, ahogy tették ezt nagy elődeink: gyönyörű képekben Prohászka Ottokár, jó humorral Kolacskovszky Lajos, izgalmas vadászélményekkel Széchenyi Zsigmond és még sokan mások.

A látványt valahogyan megfogalmazni – ez vezérel már hónapok óta a Vaskapu-szorossal kapcsolatosan, azon belül a Kazán-szorosokkal. Nem sikerül! Pedig olyan egyszerű lenne a feladat. A Vaskapunak könyvtárnyi irodalma van. Gyönyörűen ír róla Jókai Mór Az arany ember című regényében. Oly sok mindenféle tudós fordult itt már meg és írt róla gyönyörű tanulmányokat, az interneten órákon keresztül lehet különféle útleírásokat böngészgetni. Nekem ez a tengernyi ismeretanyag sok és mégis nagyon kevés.

„Olyan gyönyörű ez a vidék, elmondani nem lehet! Úgyhogy nem is próbálkozom vele...” Milyen egyszerű lenne ezzel a közhellyel elintézni! Néhány jól sikerült fénykép, néhány könnyen jött mondat és már kész is a „nagy-szerű” túrabeszámoló.

A hegymásznál nincs lehetetlen! Ha képes voltál megmászni a hegyet esőben, szélben, nagy havazásban, akkor meg is kell tudd fogalmazni! Jókai után – a lehetetlent megkísérelni!

Nos, hát, hogyan kezdjem, hogy is magyarázzam? Talán, kezdjük a kezdeteknél. Kezdjük Jókai Mór költői kérdésével:

„A ránehezülő víztömeg törte-e magának e kaput, vagy a földalatti tűz repeszté kétfelé a hegláncot? Neptun alkotta-e ezt, vagy Volcán? Vagy ketten együtt?”

(Neptunus a római mitológiában a vizek és a tengernek istene. Volcán a vulkánosság istenének költői neve.)

Nehéz eldönteni. Órákon, éveken, évszázadokon keresztül vitázhatnának rajta a teológusok és a geológusok, az ég és föld tudósai.

Isten ismét szólt: „Gyűljenek össze az ég alatti vizek egy helyre és emelkedjék ki a száraz.” Úgy is történt. Ki, illetve felemelkedett a száraz, a vizek pedig utat kerestek maguknak a nagy tavak felé. Isten a szárazat földnek nevezte, az összefolyt vizeket pedig elnevezte tengernek.

„Az ókorban a Vaskapu-szoros oly mértékben elválasztotta egymástól a Duna felső és alsó szakaszát, hogy ezeknek külön nevük is volt: latinul Danubius vagy Danuvius, illetve Ister. Egyes nyelvtudósok a névazonosság miatt a sumér Istár, a termékenység és a háború istennőjének nevével hozzák összefüggésbe.” (Szabad enciklopédia)

Abban mindkét tábor egyetérthet, hogy a Kárpátok hegyei, ha nem is egy nap alatt, de emelkedni kezdtek és a Pannon tenger vizei a nagy tengerek, óceánok felé igyekeztek utat törni maguknak, elválasztva egymástól a Kárpátokat és a Balkáni-hegységet.

Amíg a mi kezünk és elménk a biztos válasz hiányában kotorászva keresgél, addig Jókai Mór határozott kijelentésére kell támaszkodnunk:

„A mű Istené! Ahhoz hasonlót még a mai istenutánzó kor vaskezü emberei sem bírnak alkotni...”

Pedig a vaskezü emberek a Római Birodalom észak felé való terjeszkedése, Pannonia meghódítása után, azonnal hozzáláttak az örvényekkel, zuhatagokkal tagolt, akkor még hajóval járhatatlan folyó birtokba vételéhez.

Számomra sokáig nem volt világos, hogy a Vaskapu-szorosban, a hajózási gondokat hol és milyen akadályok okozhatták. Nos, a Vaskapu egy 134 km hosszú szurdokvölgy-rendszer, amelyet hét, látványos sziklaszoros alkot. A két legvadabb szorosa Dunatölgystől délre a Nagy Kazán-szoros, északra a Kis Kazán-szoros. Itt a Duna medre 150-170 méterre szűkül, mélysége 80-90m. Ezen a szakaszon a

Duna délnyugatról északkeletre folyik, megkerülve a Szerb-érchegység északnyugati részét, a Derdap Nemzeti Parkot. A két szoros együttes hossza 19 km. Itt a folyami hajózás szempontjából a folyó gyors áramlása okozhatott gondot, illetve a két fal közé rendszeresen betörő szélvihar, a Kossava jelenthetett nagy veszélyt a hajósokra. A Duna Orsova alatt, pontosabban a Síp-szurdokot elhagyva, a nagy hegyek szorításából Havasalföldre kilépve, kényelmesen szétterült, sebessége lecsökkent. A kőmederben a sok szövevényes sziklazátony, mederlépcső és zúgó tette szinte lehetetlenné a vízi közlekedést. Tiberius római császár, Pannonia meghódítása után (Kr. u. 4-6.), a Duna jobb partján, a zúgókon átsegítendő, a hajóvontatás számára 210 méter hosszú utat építtetett a Vaskapu-szoroson át részben a folyó fölé nyúló gerendákra, részben sziklába vésvé.

Az útépítő munkálatokat a moesia partok mentén azokban az időkben folytatták, mikor is a birodalom Júdea kivételesen könyörtelen prefektusa, bizonyos Poncius Pilátus, Palesztina szerzte egy egész erdőre való (kivégző) keresztet állíttatott fel. Egyet ama Názáretinek.

Az út segítségével, már állati erővel is biztosítani lehetett a hajók vontatását a legveszélyesebb zúgókon keresztül. És Tiberius Caesar Augustus neve mégsem került be az istenek templomába, a Pantheonba.

A Római Birodalom terjeszkedése megkívánta, hogy a Vaskapu teljes hosszában biztonságosan hajózható legyen. Ezért Róma, minden útjába eső akadályt elsöpört. Elsöpörte a dák királyt Decebált és meghódította Dáciát. *(A hős dák vezér emlékére, egy idegenben szakadt román milliomos a Kis Kazán-szoros északi bejáratánál, a Mraconia-patak dunai torkolatánál, sziklafalba hatalmas, 40 méter magas in memoriam szobor-arcot vésetett. A munkálatok során a szobor orra leszakadt. Később betonnal pótolták. A szikla-arc messzről hirdeti Decebált és a szobor vésetője nevét...)*

Decebál legyőzője Traianus császár, Szörényvár alatt, a mai Drobeta–Turnu Severin (Románia) és Kladovo (Szerbia) között 1135 méter hosszú, 15 méter széles, 54 méter ívhosszúságú, a damaszkuszi Appollodorosz hadmérnök által tervezett kőhidat építtetett. Ezt a remekművet a hídépítéset több, mint ezer évig nem tudta felülmúlni.

Ilyen lehetett Traianus hídja

Egyes krónikák feljegyezték, hogy Traianus hídját féltékenységből, maga az utód, Hadrianus császár romboltatta le. Más források szerint Aurelianus császár romboltatta le 271-ben, miután a gótoknak átengedte Dáciát.

Traianus a Duna jobb partján tovább folytatta elődjei (Tiberius, Vespasianus és Domitianus) hadiút építési munkáját. Emlékét egy nagy kőtábla őrzi a szerb oldalon. A Vaskapu I. vízerőmű építései (1964-1972) az ún. római út víz alá került. A Traianus emléket őrző táblát a jugoszlávok kivették a sziklafalból és a várható legmagasabb vízállás fölé visszaépítették. Ma is látható.

Traianus táblája eredeti állapotában

A római építmények elpusztulása után a középkorban a hajózás gyakorlatilag alig működött. A XIX. század elején újra felmerült az Al-Duna hajózhatóvá tételének gondolata. Gróf Széchenyi Istvánnak szívégye volt a magyar kereskedelem fejlesztése és a dunai kereskedelmi hajózás beindítása. Mint a Császári és Királyi Első Szabadalmazott Duna Gőzhajózási Társaság (Erste Donau-Dampfschiffahrts Gesellschaft – DDSG) igazgatósági tagja, ő volt a dunai gőzhajózás elindításának legaktívabb szorgalmazója és mecénása. Széchenyi István a Vaskapu szabályozásának terveit Vásárhelyi Pállal készítette el. Az újkori munkálatokat 1834-ben kezdték el. Az akkori, rend-

kívül alacsony vízállás nagyban segített abban, hogy a mederből a legveszélyesebb sziklákat kirobbanthassák, s a hajózást a korábbi, évi 80-90 napról legalább évi 150 napra biztonságossá tegyék. Az Al-Duna zuhatagainak teljes „megszelídítése” azonban meghaladta a kor műszaki lehetőségeit és pénzügyi kereteit. Ehelyett a Duna bal partján *(szemben az ókori római úttal)* 122 kilométer hosszú utat építettek, jelentős részben a sziklába vágva. Ez a „Széchenyi-út” a történelmi Magyarország balkáni kapujának megnyitását jelentette. Széchenyi talán legnagyobb műve, nem csupán a hajók vontatását, hanem a hajózási idényen kívül az áru szekereken történő szállítását is lehetővé tette.

Széchenyi István emléktáblája a Kazán-szorosban a Duna 973,3 folyamkilométerénél, a vízfelszín alatt

„A folyók sem elrendezni, sem egybeköttni magukat nem fogják. Ahhoz kéz és sok kéz kell, de legnagyobb összhangzásban, valódi tudomány által vezérelve.” (Széchenyi István)

A Vaskapu I. vízerőmű megépítése miatt, Széchenyi István útja és az emléket őrző kőtábla is víz alá került. Bár Széchenyi jelentős segítséget nyújtott a román és szerb hajózás fejlődésének is, a románok nem gondoskodtak az út építője emléktáblájának feljebb költöztetéséről, sőt a 2005. június 15-én Gróf Széchenyi Ödön és a Magyar Hajózási és Yacht Egylet által kihelyezett tábláskát is eltávolították!

Idéje volt az építésnek és sajnos eljött ideje a rombolásnak is. Ami fejlődési pályát Széchenyi István a bús Magyarországnak megálmodott, kettétörte azt az 1848-49-es Szabadságharc és annak bukása. Széchenyit rettenetes lelkiismeret-furdalás gyötörte,

miszerint „Magyarország katasztrófájának ő az előidézője”. A nyomasztó önvád az örületbe, Döblingbe, a Görgen-gyógyintézetbe kergette. A sors fintora, hogy nagy politikai ellenfele Kossuth Lajos, éppen azon az úton hagyta el Magyarországot, amit Széchenyi épített. Kossuth az osztrákok elől való menekülése közben, Orsovánál rejtette el a Magyar Szent Koronát. A Szent Korona emléktáblája az orsovai katolikus templomban látható.

Az Al-Duna „megszelídítésére” irányuló munkák csak a XVIII. század utolsó évtizedében kezdődtek újra. Az al-dunai szakaszon a magyar kormány viselte a szabályozási munkálatok teljes költségét.

László vára előtt néhány kilométerrel, a Széchenyi-út megmaradt része mentén látható a sziklafalon a hatalmas, 10x7 méteres Baross-emléktábla. A tábla szövege öles betűkkel hirdeti:

„Az Al-dunai Vaskapunak és a többi zuhatagnak az MDCCCLXXXVIII évi XXVI t. cikkelye által elrendelt szabályozása megkezdetett I. Ferenc József uralkodása alatt Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök idejében Bel-lusi Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter által MDCCCLXXX (1890) évi szeptember XV-én. Isten áldása legyen e művön és megalkotóin.”

A munkálatok befejezését 1895-re tervezték, de még 1896-ra sem készültek el. Ennek ellenére, a Millenniumra tekintettel, 1896. szeptember 17-én megtartották a hivatalos átadást I. Ferenc József osztrák császár, I. Károly román király és I. Sándor szerb király jelenlétében.

A korabeli magyar sajtó nagy felháborodással számolt be arról, hogy I. Ferenc József Magyarország királya a megnyitó beszédében Magyarország nevét meg sem említette, és a dekorációból is hiányzott a magyar zászló. Mindenki kapott maghívást függetlenül attól, hogy volt-e köze a gigantikus munkához, avagy sem, csak épp a magyarok nem...

A második világháború után a világ vízerőmű építési lázban égett. Több se kellett Nicolae Ceaușescunak és Josip Broz Titónak! A Duna Vaskapu szakasza a sok zúgóval és keskeny szorosával kiváló lehetőséget biztosított vízerőmű építésére. Két legyet egy csapásra: biztonságosan hajózható Dunát és 2052 MW kapacitású vízerőművet. A Vaskapu I. erőmű

Szörényvár fölött, a Síp-szurdoknál nyolc év alatt épült meg. Az építményekbe csaknem 150.000 családi ház építéséhez szükséges betont építettek be. A fő gát 441 méter hosszú és 60 méter széles. A rendszer 33 méteres magasra duzzasztott 2 milliárd köbméter vizet. A természeti károkon túl, víz alá került Ada Kaleh, a régi Orsova, másik három település, de Tiberius, Trajánusz és Széchenyi útja is. A duzzasztó miatt a Duna felső szakaszából kiveszett a mázsánál is nagyobbra megnövő, a tokfélék családjába tartozó viza. Emlékét Budapesten a Vizafogó őrzi még.

Az eröművet 1972-ben adták át, vagyis pontosan száz évvel később, mint ahogy megjelent Jókai Mór, „Az arany ember” című könyve. Sokáig úgy tudtam, hogy Teréza mama, Noémi és Tímár Mihály álom-

szigete, vagyis a Senki-szigete azonos a kicsiny török szigettel, Ada Kaleh-val. Sokan ma is így tudják. Azonban, Jókai könyvét alaposan tanulmányozva láthatjuk, hogy a Senki-szigetének a Nagy Kazán-szoros fölött kell lennie, valahol Galambóc vára és az Osztrava-sziget közelében. A Senki szigete egy képzelt sziget, álmovilág, melyet sok apró idill-homokszemcséből épített fel Jókai Mór, felhasználva a bűbájos Ada Kaleh-en szerzett élményeit és a szigetlakókról szerzett benyomásait.

Nem bánám, ha vitába szállna velem a kedves Olvasó, mert legalább újra elolvasná – most már felnőtt fejjel – az egykor kötelező olvasmányunkat, Az arany ember-t. Megéri!

Utazásunk a Vaskapu-szorosba

Utazásunk idejét az iskolai tavaszi tanítási szünet és a három napos húsvéti ünnep jelölte ki. A meteorológia rossz időt jósolt arra a hétre, mégis elindultunk az ország több vidékéről Dunatölgyesre, ahol – csíkszeredai barátunk Bölöni Sándor közbenjárására, – fűtött szobákkal várt minket, Alin Subtire a Cazanele Panzió tulajdonosa. (Ezúton is köszönöm Bölöni Sanyi millió telefonhívását, a mi érdeklünkben végzett szervező munkáját.)

Első túranap

Másnap (április 2-án, csütörtökön), mint a kiéhezett farkasok, az esőre álló idővel mit sem törődve, már kora reggel rávetettük magunkat az első hajózási lehetőségre és usgyi a két Kazán-szoros! Kis lélekvesztővel indultunk a Dunára. Mit nekünk eső, mit nekünk fortyogó Kazán, mit nekünk te hírhedt Kossava!

Ültünk a padokon és tátott szájjal hallgattuk dr. Dezsény Zoltán szabadég alatti, szabadegyetemi előadását. Az eső elállt, s a fotósok nagy öröme, itt-ott a szemérmes nap is előbújt a felhők mögül. Akinek nem volt fotomasinája, az csak a fel-felugráló fotósok hátát láthatta, azokét, akik próbáltak úgy helyezkedni, hogy ne csak a központi helyen üldögélő előadót fotózzák. Így is, ha a fotókat egy szájról olvasni tudó süket-néma végignézné, vissza tudná idézni túratársunk alapos gondossággal összeállított mondanóját.

Zoltán a közel három órás hajóúton mesélt nekünk a Vaskapu térségét érintő római hódításokról, Decebál és Traianus harcairól, majd Traianus híd- és

útépítéseiről. Belemélyedt a zuhatagok, zátonyok a hadi, majd a kereskedelmi hajózást akadályozó, gátoló szerepének taglalásába. Mesélt nekünk a törökök hadjáratairól, Galambóc váráról, a szerbek hamisságairól, Zsigmond magyar király harcairól, Rozgonyi Istvánról és a hős Szentgyörgyi Cecíliáról. A társaság szinte kórusban idézte Arany János: Rozgonyiné első sorait:

„Hová, háová édes férjem?”

„Megyek a csatába:

Galambócon vár a török,

Ne várjon hiába.”

Zoltán Thököly Imre nevét is megemlítette, hiszen Thököly is harcolt e vidéken, az idő tájt éppen török oldalon a németek és szerbek ellen. Ada Kaleh erődítményét ostromolta, kis időre el is foglalta azt.

Először behajózáztunk a Kis Kazán-szorosba. Kötelező turista program: megnézni Decebál szobrát, majd átkélni a szerb oldalra remélvén, hogy valamennyit kiolvashatunk a Traianus-táblából. (A Duna itt határfolyó. Nem hajózhattunk közel a táblához.)

Dunatölgyestől délre, de itt a Duna folyását tekintve fölfelé hajózva jutottunk be a Nagy Kazán-szorosba.

„Egy kővé vált könyvtár az; a sziklák nevei a kifelé fordított könyvek sarkai, aki azokat ki tudja nyitni, egy-egy regényt olvashat belőlük.” – írja Jókai.

„– Úgy képezem – szólta Tímea a biztoshoz (Tímár Mihályhoz) –, mintha egy hosszú-hosszú börtönfolyosón keresztül mennénk be egy országba, amelyből nem lehet visszajönni többé.

A két fal egyre magasabb, alant a Duna tükre egyre sötétebb lesz; s hogy a zord panorámát befejezze, az északi meredélyen előtűnik egy barlang, melynek szádához mellvédek vannak ragasztva; azokon lörések ágyúk számára.

– Ez a Veteráni-barlang! – mondja a (hajó) biztos Tímeának. – Itt harcolt száznegyven évvel ezelőtt háromszáz ember öt ágyúval egy egész török sereg ellen, s negyven napig védte magát.

Tímea a fejét rázta. A (hajó) biztos még többet is tudott pedig e barlangról felhozni.

– Most negyven éve, a mieink e barlangot véres harcban védték meg a törökök ellen. Az oszmanlik többet vesztettek kétezer embernél e sziklák alatt.

Tímea (török leányka) összevonta vékony szemöldökeit, s oly jéghidegen nézett az elbeszélőre, hogy annak félbeszakadt a szájában a további dicsekedés. S azzal Tímea eltakarva száját a burnusszal, elfordult tőle, bement a kajútba, és ki sem jött onnan estig.”

(Az idézet Az arany ember-ből származik. Jókai szegény Tímeát bezavarta kabinjába, Timár Mihályba belefojtotta a szót, hiszen a könyv műfaja, témája nem engedte meg minden történelmi esemény alapos elmesélését.)

Dezsény tanár úr, mint aki jól tud olvasni a „kővé vált könyvtár-ból”, nekünk, a magyar hallgatóságának kimerítő előadást tartott az utolsó osztrák-török háborúról, ahol az osztrák Veteráni tábornok, maroknyi seregével (egy zászlóalj), hatalmas török sereget állított meg a később a róla elnevezett barlang védelmében.

Hatalmas sziklafalak között hajókázva, a mi „hajóbiztosunk”, nem hagyhatta ki Széchenyi István al-dunai munkáiról szóló történetét sem. Igazán elemében azonban akkor érezte magát, mikor mondánivalójában a dunai flotilla I. világháborúban játszott szerepét és a hadiszállítások kalandjait fejtette ki az ámulattal báméskodó hallgatóságának.

Ültünk a hajóban, hallgattuk a történeteket és el-el-néztem a román kormányosunk szélcserezett szoborarcát. Sok turista társasággal lehetett már dolga, de ennyire kimerítő előadást a Vaskapuról talán még sosem hallott.

Visszaérve Dunatölgyesre, a szállásunkon pihentünk egy keveset, majd a település déli büntűjétől a sárga Δ jelzésen kikapaszkodtunk a Nagy Kazán-szoros fölötti sziklás magaslatra. Fotókról már jól ismertük a tetőn azt a sziklát, amibe Vámos Laci 2010. szeptember 18-án befúrta, ragasztotta a Kárpátok Bércein Vándorút első keményfém bélyegzőjét. Alattunk a Nagy Kazán kapuja és a barnás színű, csendes Duna. Az időközben kitisztult gyönyörű időben farkasszemet néztünk a szerb oldalon a Duna fölél emelkedő, 768 m magas Veliki Štrbac hosszan elnyúló sziklafalával. Ha minden jól megy, holnap onnan küldjük üdvözlötünket ideátra!

Én, aki sokáig arról voltam nevezetes, hogy meghajtom a túratársaimat, mintha háborúban menetelnék, most hosszú pihenőt rendeltem el. Mindenki kedvére sütkérezhetett a mészkőszirteken, vagy bebarangolhatta a Nagy Kazán román oldalát. Késő délután vettük Dunatölgyes felé a lemeneteli irányunkat, s útközben beláthattuk a Kis Kazán-szoros teljes hosszát.

Tudós mesélünk Dr. Dezsény Zoltán a Veteráni barlanghoz felvezető kikötőnél

Második túranap

Kis Kazán-szoros látványa koradélelőtt az egyik szerb oldali országúti parkolóból

Autókba ülve, a Vaskapu I. vízerőmű gátján és egyben a román-szerb határon át Golo Brdo néhány házból álló, piciny településére autókáztunk. Innen a piros karika jelzésen indultunk el a Mali Štrbac (Мали Штрбац 626 m) tetején lévő Cseka (Чека) nevezetű, rozoga fakilátóhoz. Rossz időnk volt, fújt a szél és többször havazott. A felhők össze-vissza jártak, csak néha-néha láttunk ki közülük. Mint a mindenre elszánt katonák, rendületlenül meneteltünk a Veliki Štrbac (Велики Штрбац) felé. *(Szerbiában még Cirill-betűkkel írják, de már kezdenek áttérni a latin betűkre.)* Mint gyakorlott „hegymászók”, megszoktuk, ha havazik, akkor a havat vagy fölülről, vagy ha a szél is fúj, akkor valamelyik oldalról vízszintesen kapjuk. Kérve a Veliki Štrbac sziklaperemére, a Dunáról felfelé süvöltő szél hatására, nagy erővel, alulról fölfelé kaptuk

Útban a Kárpátok Bércei Vándorút első szakaszán Domoglegre. Hátterben az Orsovai-öböl

az arcunkba. Ha fotózásra nem is volt alkalmas az idő, egy furcsa tapasztalattal gazdagabbak lettünk.

Készülve a Vaskapu túrára, hónapokon keresztül egy alkalmas szerb turista térkép után kutattam. Nem kaptam Budapesten a Térképkirálynál, de nem kaptam Belgrádban sem, pedig ott is sok-sok könyvesboltban kerestem. Meglepő módon, a piros karika turista jelzések viszont kiválóan vezettek.

A Mioc-s-hegység sem kerülte el a decemberi jégtörést, itt is sokat kellett kerülgetni a letört ágakat. A szerb oldal felől a hegység finoman emelkedik a Duna fölé, hogy ott közel hétszáz métert zuhanjon a folyóba.

Késő este érkezünk vissza a szállásunkra. Nagy utat tettünk meg. Sajnos az időjárás nem kedvezett, de az előző napi „fotótermés” vígasztalt minket. A turista adóságunk egyre nő! A táj olyan gyönyörű, hogy jó időben ide vissza kell jönnünk!

A következő túranap eseményei:

Mehádia

Orsovánál, a Mehádia-hegység Dunába érő lábánál megkerestük a 2000-ben nagy csinnadrattával kihelyezett Kárpát-koszorú Nemzetközi Túramozgalom táblánkat. Már rozsdás és csak egy szögön lógott, fejfelé. Egy autójavító műhely udvarán és egy kis szemétpiramison átgázolva bevetettük magunkat a meredek bozótosba. A nyomasztó kezdeti lépések után egy gyönyörű vállra kapaszkodtunk ki. Innen már kedvünkre turistáskodhattuk magunkat fel, egyre feljebb a város fölé. Ismertem a vidéket, tudtam, hogy egy-kétszáz méter szintet megtéve, pazar látványban lesz részünk. Így is lett. Madártávlatból láthattuk a felemás Orsovát. Fele „szocreál” új, fele piros tetős régi. Messze távolban a múltunk, vagyis az előző két napunk emlékei: a két Štrbac és valahol mélyen, az Almás-hegység lábánál szorongatják a vén Dunát a Kazánok sziklafalai.

Kezdetben ingujjra vetőztünk, majd egyre jobban fel kellett öltöznünk. A magasabb részekben az előző napokban havazott. Borongós időben keresgeltük az utunkat és áhítoztunk a Napocskára. Az utat meg-megtaláltuk, de a Napot egész nap nem láttuk. A Domogled (1105 m) tetejéről szerettem volna úgy lefotózni Herkulesfürdőt, mint korábban Mocsári László barátunk (más néven: Lápi) tette volt hajdanán, de a rossz idő miatt nem sikerült.

A tetőig Vámos Laci „trek”-jét követtük. Amikor megláttam, hogy az egykor gyönyörű fürdővároskába a sárga jelzésű turistaút hol ereszkedik le, elálltam a kalandos élmények gyarapításától. Nagy Péter túratársunk, aki az előző napi túránkat is vezette, egy jól járható rövidítésen vezette le a kis társaságunkat. Csodálatos szurdokvölgyön ereszkedtünk be Herkulesfürdőre. Ezt a szurdokvölgyet, a legközelebbi túránkon sem szabad kihagyni! A csapatnak húsz kilométeres túrát ígértem, csak két nappal később mertem bevallani, hogy valójában legalább huszonhét volt.

A következő túranapon ismét Dezsény Zoli vette át a kis társaságunk vezetését. Herkulesfürdő barlangjait és a Cserna-hegység oldalában könnyen elérhető pazar kilátópontokat látogattuk meg. Szerettük volna a híres Cserna vízesést is meglátogatni. Azt, ahol 2004-ben az MKE–PKE Nemzetközi Kárpát-koszorú túra a Cserna-hegységbe elindult. De ahogy a meredek hegyoldalon kapaszkodtunk egyre feljebb, a lelkesedésünk egyre csökkent, végül félúton elfogyott. Csapatunkból csak ketten (Dr. Pethő Ágnes és Fekete Botond) jutottak el a vízesésig. Mi puhábbak, egy kis vendéglőben múltattuk az időt, gondoskodva arról, hogy este ne éhesen essünk be a szállásunkra. Néhányan közülünk, a szabadtéri melegvízes fürdőkben meg is fürödtek. Én a higiéniaira kényes lévén, inkább kihagytam a „gyógyhatású” élményt.

Néhány szó a tábori életünkről

Étkezéseknél a hegymászók nagy társaságát a különféle főző készülékek két-három fős sejtekre darabolják. A 2004-es Kárpát-koszorú túránkhoz a máramarosi részen (Ukrajna) hat zilahi turista is csatlakozott. Jó volt látni, ahogy hatan egy bográcsban főznek, együtt étkeznek. Vámos Laci túraín is tapasztaltam, hogy igyekszik nagy közös főzéseket rendezni (és ebbe az igyekezetébe már mások is bekapcsolódtak). Még az ötven-valahány fős vízitúraín is hagyomány már a nagy, minden esti közös vacsora. Az előző példától függetlenül hallom, hogy az MKE sítáboraiiban is hasonló módon, közösen főzőcskéznek. A mi kis Vaskapu túránkon is felmerült a közösködés lehetősége. Többen ki akartak maradni belőle, de már az első napokban bekapcsolódtak. Fő konyhatündéreink Zölei Betti, Szabó Andrásné Ica és Ábrám Zsuzsa voltak, a fő

asztalterítő pedig Dezsény Zoli... és még sokan mások. Ez úton is köszönet mindenkinek. A rossz (idős) napokat is vidáman éltük meg közösen. Szeretném hinni, hogy mindenki jól érezte magát.

A Vaskapu-szorosra, Herkulesfürdő és környékére, valamint a Cserna völgyére két-három hetes programot álmodtam meg. Ebből a Vaskapu, némileg megvalósult. A Mirocsra (a két Štrbac) vissza kell menni, kimaradt a román oldalon a Kis Kazán-szoros fölötti kilátópont megkeresése és kimaradt a Néra-szurdok. Herkulesfürdőn kirándultunk ugyan, de a Domogled szurdokvölgyeit mindenképpen be kellene járnunk. A Cserna-völgyében millió látnivaló hívogat; nagyszerű kerékpáros kirándulásokat lehet oda tervezni.

Herkulesfürdő, Grotta Cu Aburi (392 m) a forró barlang

A túrán részt vett túratársak:

Ábrám Zsuzsa (PKE), **Fekete Botond** (Aszód, köszönet a tolmács szolgálatáért), **Dr. Dezsény Zoltán** (MKE, köszönet a hajóban tartott előadásáért), **Kovács Géza** (Budapest), **László Anikó** (Aszód), **Nagy Veronika** (KEE – Eger), **Nagy Péter** (KEE – Eger, köszönet a térképes munkájáért és a túravezetéséért.), **Dr. Pethő Ágnes** (Budapest), **Rózsavölgyi Hilda** (PKE – Nagyatád), **Szabó Andrásné, Ica** (PKE – Kecskemét), **Dr. Szabó András** (PKE – Kecskemét), **Vásári Lajos** (PKE – Érd), **Victor Mónika** (PKE), **Zölei Beatrix** (MKE) és **Mályi József** (PKE).

Mályi József

Csoportunk a Madarasi-Hargitán

